

K I N A B L A D E T

NUMMER 88 · 2022

丹中杂志

KINABLADET

Kinabladet udgives af
Dansk-Kinesisk Forening.

Medlemmer får tilsendt gratis

REDAKTION

Kjeld A. Larsen
kjeld.allan.larsen@gmail.com

Redaktionsgruppe
Tage Vosbein
Jørgen Delman
Mette Brøndum

DANSK-KINESISK FORENING

blev stiftet 25. januar 1999.
Dens formål er at være samlingssted
for alle med interesse for Kina samt at
formidle oplysning om Kina.
Vedtægter, indmeldelse og abon-
nementstegning ved henvendelse til
sekretæren.

FORMAND

Kjeld Allan Larsen
kjeld.allan.larsen@gmail.com

SEKRETARIAT

Dansk-Kinesisk Forening
Jannie Ørsted Nielsen
E-mail: sekretariatet@dansk-kinesisk.dk

Merkur Bank 8401 1278623

MEDLEMSKONTINGENT

Enkeltmedlemmer 250 kr.
Parmedlemmer 310 kr.
Pensionister og studerende 150 kr.
Pensionistpar 210 kr.
Kollektivt medlemskab 380 kr.

ISSN 1600-1273
CVR nr 26148391

Hjemmeside: www.dansk-kinesisk.dk

Layout: DGGD
Forside : ZHANG Tong
(via Eric Messerschmidt).

Tryk: Jørn Thomsen Elbo A/S

S.C. VAN FONDEN

INDHOLD

KULTUREN I VERDENS STØRSTE CORONA-BOBLE Eric Messerschmidt om coronaens Kina.	3
DIALOG OM UDDANNELSE Jørgen Delman interviewer Lisa Johansen fra ”Learn for Life”.	6
FOTOKONKURRENCE FORLÆNGET Du kan stadig nå at vinde fotokonkurrencen.	9
KINA UNDER FORANDRING Mette Brøndum anmelder ny lærebog.	10
KINESISK SCIENCE FICTION Bo Ærenlund Sørensen om kinas science-fiction boom.	12
HISTORIEN OM BARFODSLÆGERNE Niels Brimmes om WHO og barfodslægerne i 1973.	14
KINESISKLÆRERFORENINGEN Mette Brøndum fortæller om foreningen.	18
KINESISK I GYMNASIET Mette Brøndum interviewer Hanne Jakobsen og Margrethe Ellegaard Hansen	20
EN DANSK-KINESISK KÆRLIGHEDSHISTORIE Kirsten Becker Hansen om Lars Ravn og Zi Fan Mei.	22
MENNESKERETTIGHEDER PÅ KINESISK Kristina Wulff Hansen om Kinas tilgang.	24
AFSKEDSBREV TIL SHAN TAO Anmeldelse af Anne Merete Møller.	27
MEDDELELSER OG FOREDRAG Arrangementer og meddelelser.	28

KULTUREN I VERDENS STØRSTE CORONA-BOBLE

AF ERIC MESSERSCHMIDT

HVEM VILLE HAVE TROET, AT DET VAR I EN AF RUSTBÆLTETS UNDERDREJEDE BYER, MAN KUNNE FÅ, HVAD DER ANGIVELIGT SKULLE VÆRE KINAS BEDSTE COCKTAILS?

Sådan forlød det ikke desto mindre i et WeChat forum i foråret 2021 sammen med meddelelsen om, at Shanghais mest kurtiserede mixer var blevet træt af aftener i sprint for at honorere finansmetropolens præstationskrav og derfor havde besluttet sig for at flytte hjem til Shenyang og starte for sig selv. Bestemt ikke en stor nyhed for andre end få berørte men dog et me-

mento om nogle af de bevægelser, som to år med pandemi har pustet til i det kinesiske samfund. Det, den nu forhenværende barstjerne foretog sig, gjorde adskillige andre unge med hende, de koblede simpelthen fra og valgte det upåagtede til.

Lægge sig ned eller blive stående?

Det vil være at tage munden for fuld

at hævde at opgøret med hamsterhjultilværelsen er omsiggribende eller alene kan tilskrives covid-19, men i over et år har nēijuǎn 内卷 – den kinesiske term for involution – været ét af de mest søgte ord på nettet. For selvom Kina er kommet nådigt gennem pandemien i forhold til stort set alle andre lande, og det store flertal af befolkningen føler sig tryk ved den måde, myndighederne har

håndteret den på, har billederne fra Wuhan brændt sig fast og sammen med nul-tolerance politikken konstante beredskab åbenbaret en sårbarhed, som de færreste forbandt med Kina for bare fire år siden. I denne situation har evnen til at tilpasse sig de givne omstændigheder og gentænke sig selv (endnu en gang) udgjort forskellen på overlevelse eller opgivelse. Her viste kulturlivet sig at høre til den kreative klasse, især i den første alvorlige fase med landsomfattende nedlukninger fra januar til maj 2020, hvor der blev taget afgørende beslutninger, som på godt og ondt blev udslagsgivende for, at landets kulturinstitutioner og kunstnere her to år senere ikke har knækket nakken. Det kom desværre ikke de uformelle netværk og organisationer til gavn, som arbejder med civilsamfundet og de mennesker, der falder uden for konventionerne.

Digitale platforme tager over

Da hele samfundsmaskineriet lukkede ned den 23. januar 2020, var kulturen en af de første ikke-essentielle økonomier (4,7% af BNP i 2019) til at give livstegn fra sig. Kommercielle virksomheder som film- og musikselskaber læste hurtigt situationen og flyttede deres premierer over til streaming tjenester, mens private gallerier konverterede deres analoge aktiviteter til digitale formater på de sociale medier. Fra offentlig side investerede Kulturministeriet i portaler for offentlige museer med en opfordring til at udvikle on-line løsninger, der skulle synliggøre landets kulturarv. For eksempel gik Gansu-provinsens 170 museer og besøgsmaal sammen om at lave en fælles tematisk formidling af Silkevejen med 60 sekunders videoklip af mesterværker fra de respektive samlinger, der blev set 249 millioner gange i løbet af bare tre uger. Et forvarsel til, at antallet af digitale museumsbesøg i hele landet i 2021 oversteg de fysiske besøg; museumsbutikkerne alene havde over 1,6 milliarder brugere, heraf flere

end 100 millioner født i dette årtusind.

Økonomisk støtte

Det blev tidligt klart, at pandemien potentielt kunne true kunstneres og institutionernes indtægtsforhold på dramatisk vis, hvis man forlod sig på at fortsætte i den vante gænge med entrebaserede økonomier. Crowdfunding jo tak, men hvor begynde, og indsamlinger eller udstedelsen af gavekort til bedre tider, som i lang tid var et løsen i

Fra Kulturcentrets udstilling i 2021 om depression, Sort Hund, der bestod af 26 håndbroderede udsagn fra kinesiske patienter og 26 kalligraferede udsagn fra danske pårørende til psykisk sårbare personer (Foto: ZHOU Yangyang).

Danmark, smager for meget af tagfugle for et kinesisk tanksæt, der af natur hellere kaster sig ud i en vild disruption. For at afbøde deres tab indførte regeringen i 2020 med tilbagevendende kraft for årets to første kvartaler en række skatte- og gebyrlempelser på i alt 700 milliarder DKK for især små og selvstændige kulturvirksomheder; nogle af disse initiativer kører fortsat, f.eks. drager de flere end 200 lejemål i Beijings 798-område, landets største koncentration af kunstinstitutioner hvor Dansk Kulturcenter også holder til, på snart tredje år fordel af uændrede huslejer og i visse tilfælde endda reduktioner.

Et af de første forsøg på at tænke markedsøkonomisk var udstedelsen af millioner af gratis klippekort i udvalgte provinser, blandt andet arnestedet Hubei, der som led i genåbningen i maj 2020 blev udloddet på kulturministerielle platforme efter først til mølle-princippet. Kortet gav brugere mulighed

for selv at sammensætte deres kulturforbrug med gratis adgang til offentlige institutioner efter eget valg; resultatet var en eksplosion i forbruget med spinoffs i form af øget salg af merchandise, restaurantbesøg og pakkestimuli til rejser på tværs af provinserne.

Kulturens nye ildsjæle og øko-system

Som det fremgår, har digitaliseringen været den afgørende katalysator for kulturlivets nytænkning. Ikke bare havde spil- og animationsbranchen i 2020-21 en vækst på 41 procent sammenlignet med året før, on-line undervisning steg med 110 procent ligesom on-line shopping helt har overtaget, når det gælder køb af kunst, bøger eller tilmed noget så ikke-lokalt som udenlandske årgangsvine. Selv de notorisk støvede provinsmuseer har gennem de sidste to år vist sig bemærkelsesværdigt innovative i deres brug af digitaliseringen til at skabe indtægter og synlighed,

f.eks. med udviklingen af metaverse-oplevelser eller fremstillingen af de nyeste samlerobjekter, NFTere, i form af unikke blockchain-reproduktioner af emner fra deres kunstkamre. I december 2021 blev 10.000 eksemplarer af en NFT-udgave af Goujian Sværdet – den kinesiske ækvivalent til Kong Arthurs Excalibur, blot 800 år ældre – således udsolgt på under 9 sekunder via en Alipay-plattform.

Årsagen til omstillingens succes skal dog ikke kun findes i Kinas særlige digitale øko-system men også hos de enkelte aktører. De bedste har været helt fri af berøringsangst og hurtigt set mulighederne i samarbejder, hvor musiklabels, spillesteder og videoplatforme har fået chancen for 'speed-dating' med tværgående programtilbud og nye målgrupper på tværs af platforme. På den måde har musikklubber i mangel på internationale navne kunnet række ud til klassiske kammerensembler og ikke bare fylde hullerne i deres programmer

men også give stampublikum anderledes musikoplevelser.

Koncerterne var ofte sponsoreret af virksomheder, fordi de via rene kultur-tjenester fik adgang til nye kunde-grupper. På lidt samme vis har man set uventede partnerskaber mellem kunstmuseer og græsrodkunstnere med eksperimentarier på videoplatforme, som egnede sig bedre til at eksponere unge billedkunstnere end traditionelle fysiske udstillingsrammer. Disse udstillinger er tit bestillingsarbejder fra etablerede e-handel brands og markedsføres af en lille håndfuld influencers (hver med en skønnet rækkevidde på 5-8% af landets mobilbrugere, hvoraf der er over en milliard), som bevidst arbejder med unge forbrugeres forkærlighed for cross-over.

Blikket vendes indad

Frasat enkelte meget efterspurgt udenlandske mærkevarer lukres der målrettet på guochao (国潮), en ny tendens som tager afsæt i den yngre generations udtalte interesse for kinesiske kultur, traditioner og indenlandske mærker, ikke på en antagonistisk måde mod vestlige mærker men snarere i tillid og stolthed over for kinesiske produkter - godt hjulpet på vej af den voksende nationalisme.

Med en markant vækst i oplevelsesøkonomien kunne man forledes til at tro, at det kinesiske kulturliv er kommet om på den anden side af pandemien, selv om indrejserestriktionerne fastholder en afkobling fra omverden og dermed fra et levende internationalt kultursamkvem. Ser man bort fra de få udenlandske kunstnere og kulturaktører, der ikke har forladt landet, og de syv udenlandske kulturcentre, der har lov til at operere, hvoraf det danske er ét af dem, sættes scenen derfor lokalt, og der er rigeligt med talent at trække på.

Ét af de mest positive udkommer af de lukkede grænser har faktisk været den plads, de har givet til kinesiske kunstnere, der tidligere måtte affinde sig med at stå i skyggen af de udenlandske stjernenaevne. Nu er de fremme i lyset til inspiration for de spirende lag, men lige så vigtigt - om end utilsigtet - tjener de også Kinas selvopfattelse som storslået kulturnation og bliver

som sådan modtaget med kyshånd - og ikke kun af publikum. Det forklarer måske også, hvorfor én af de kontroversielle billedmagere, Huang Rui, subtil systemkritiker og grundlægger af avantgarde-bevægelsen Star Group i 1979, sidste efterår endelig kunne få sin første soloudstilling i Beijing. Eller at hans kollega, Xu Bing, i samme tidsrum kunne komme afsted med en imponerende kæmpeinstallation om en imaginær rumrejse, der i bund og grund måtte læses som en finlig kommentar til Kinas rovdrift på jordens ressourcer.

På sælsom måde synes pandemien at have givet efter for en åbning for sådanne dybe indåndinger, hvor besøgende for en stund kan give sig hen fremfor at bekymre sig om den presserende dagligdag. Det seneste halvår har budt på flere af den slags oplevelser, som mange ikke ville have troet muligt i det nuværende frakoblingsklima. Op til jul gav bandet Westlife f. eks. en online koncert eksklusivt til kinesiske platforme, som blev overværet af 27 millioner, mens Beijings vigtigste kunstmuseer var prydet med originaler af Warhol, franske impressionister, Man Ray, Miró og et større udvalg fra Tate's samlinger.

Dansk sprækkesøger

Uanset hvor imponerende den er, repræsenterer succesfortællingen dog kun én side af det kulturelle Kinas håndtering af pandemien. Der er mere ubemærkede sider, fordi landet ikke har en stærk tradition for at arbejde med udsatte mennesker på kanten af samfundet, endnu mindre for at italesætte deres situation i det offentlige rum. Men de er der i høj grad og er blevet flere gennem de sidste to år, så her er det, Dansk Kulturcenter ønsker at sætte ind. Som udenlandsk aktør kommer vi ikke igennem med korrek-tiver til det herskende narrativ, de unge er også stolte over Kinas udvikling, og vores opgave er derfor at finde sprækkerne i fortællingerne og tilbyde danske erfaringer som hjælp og inspiration til at udvide den enkeltes råderum og livskvalitet.

Nedlukningens bagsider

Der er rigeligt at tage fat på. I 2020 blev rekordmange unge sluppet ud af universiteterne, og deres udsigt til at

finde et arbejde, som svarer til uddannelse og personlige forventninger, er mildt sagt begrænset i disse år. Flere brancher ansætter nu færre på et arbejdsmarked, der allerede var mættet, før Covid-19 satte ind. Det efterlader mange i en fastlåst situation. Finder de ikke et job, vil de føle sig stresset og presset, og gør de det, vil de ende med endnu mere stress. Tallene taler for sig selv: I 2021 steg skilsmissetallet med 17,5 procent i forhold til året før, og antallet af personer med diagnosticeret psykisk sårbarhed er alarmerende. Med den begrænsede handlefrihed, som følger af livet i de store vækstcentre, er der ikke noget at sige til, at mange begynder at finde den tilværelse, som deres forældre stillede dem i udsigt, meningsløs.

Da coronaen var på sit højeste i Wuhan, råbte den lokale afdeling af LGBTQ+ bevægelsen som de første op om de mentale konsekvenser af lockdown, som flere af dets medlemmer var udsat for, fordi de var lukket inde med deres uvidende familier. Det førte til oprettelsen af mobile rådgivningstjenester, en model som kvindebevægelsen også tog til sig for at afhjælpe det fortvivlende antal sager om ægteskabelig vold i de 90 dage, man var tvunget til at blive, hvor man nu befandt sig den 22 januar. For mange kom Wuhan på den baggrund til at synliggøre, hvor dygtigt og empatisk det kinesiske civilsamfund er i stand til at agere under ekstreme forhold, men ikke desto mindre er både LGBTQ+ bevægelsen og kvindebevægelsen med udgangen af 2021 blevet næsten fuldstændigt afmonterede. Man kan kun gisne om årsagen.

I løbet af de sidste to år har Kulturcentret haft det privilegium at kunne være ramme for personer, der er blevet klemt og overset i den kinesiske håndtering af pandemien. De bidrog ikke sjældent med tårer og altid med håb. Efterhånden er der ikke mange steder, hvor de åbent kan dele deres erfaringer om ikke at høre til, men de er stærke og nødvendige for Kina.

Eric Messerschmidt har været direktør for det danske kulturcenter i Beijing siden dets start i 2005. Han er uddannet arkitekt og var før Beijing chef for Dansk Arkitekturcenters internationale aktiviteter.

HUMANISTISK, DEMOKRATISK OG VÆRDIBASERET DIALOG MELLEM DANSKE OG KINESISKE UDDANNELSESPRAKTIKERE

INTERVIEW VED JØRGEN DELMAN

*Li Zhenxi besøjer børnehave i Bogense.
Foto fra Lisa Johansen.*

MILLIONER AF FØLGERE PÅ NETTET I KINA. TVÆRKULTUREL DIALOG OM VIGTIGE EMNER SOM DANNELSE, OPDRAGELSE, TRIVSEL, LIVSLANG LÆRING OG SKOVBØRNEHAVER. VIKTOR AXELSEN SOM OPVARMER. KINABLADET INTERVIEWER LISA JOHANSEN FRA FORENINGEN LEARN FOR LIFE OM DE ERFARINGER, SOM FORENINGEN HAR GJORT I SAMARBEJDE MED DERES KINESISKE PARTNERE. MEGET ER SVÆRT, SIGER LISA JOHANSEN, MEN UDBYTTET ER TILSVARENDE STORT. MIDT I DET HELE STÅR H.C. ANDERSEN.

Lisa, hvor stammer din interesse for Kina fra?
Jeg har altid interesseret mig for Kinas historie og kultur, og allerede i min studietid abonnerede jeg på Kinabladet. I regi af et syddansk efteruddannelsesprojekt lavede jeg i 2014 en trendrapport, som viste, at stadig flere kinesere ville søge mod Skandinavien. Siden da har jeg arbejdet med projekter, der går begge veje og ofte med udgangspunkt i H.C. Andersen. Hans fødeby er nemlig også min by.

I samarbejde med en herboende kineser introducerede jeg et kinesisk kortfilmseminar på OFF - Odense Internationale Filmfestival, og senere faciliterede min samarbejdspartner og jeg en kinesisk film, som blev optaget på Fyn. I samarbejde med Odense Filmværksted udviklede vi så en dansk-kinesisk talent camp i 2017. Her mødtes 20 unge filmtalenter fra både Danmark og Kina, først i Odense og dernæst i Chengdu, hvor de unge optog kortfilm med fokus på henholdsvis

fiktion og dokumentar - et eksperiment, som viste en meget forskellig tilgang til manuskriptudvikling, og hvor vigtig dialog og samarbejde er for at forstå og lære af hinanden.

Hvad er det for en organisation, du repræsenterer?

Learn for Life er en forening udsprunget af et samarbejde med "H.C. Andersen International Kindergarten College", som er stiftet af Dong Ruixiang,

en ildsjæl af en skolelærer fra Beijing, som har rejst i mange lande og i flere omgange været i Danmark. Som ung studerede han i et par år på Aalborg Universitet.

Dong kom til Nordfyns Højskole i 2017, hvor han sammen med den daværende forstander Mogens Godballe iværksatte en undervisningsforløb for kinesiske pædagoger. Omdrejningspunkt var H.C. Andersens eventyr, livsoplysning og højskoletraditioner. Jeg blev tilknyttet projektet sammen med en anden fynbo, Ann Guo Skov, som er kinesisk.

De første år var projektet støttet af den kinesiske Laoniu Fond, som udspringer af en mejerikoncern i Indre Mongoliet. Den økonomiske opbakning gjorde det muligt for kinesiske pædagoger fra både land og by at komme til Nordfyns Højskole. I kølvandet fulgte journalister og uddannelseseksperter. Efterfølgende oplevede vi et behov fra kinesisk side for kurser og kulturaktiviteter for andre målgrupper – blandt andet kinesiske forældre, som var interesserede i den danske tilgang til børn, opdragelse og livslang læring. På den baggrund stiftede vi i 2019 Learn For Life, hvor jeg i dag er sekretariatsleder.

Din organisation har nu lavet to store tværkulturelle arrangementer med kinesiske og danske aktører om læring og dannelse. De har endda været online begge gange på grund af corona. Hvad er formålet?

Vi har fået et godt netværk via aktiviteterne i Danmark, blandt andet til en af Kinas store uddannelsestænketanke China 30 Education Forum og forskningsinstitutionen 21st Century Education Research Institute. På opfordring fra førstnævnte gennemførte vi i september 2020 et dansk-kinesisk online-uddannelsesforum "China Denmark Education Forum". Her gav seks deltagere fra hvert land deres bud på, hvordan Covid-19 har påvirket uddannelsespraksis, og hvilke erfaringer der er høstet i de to lande – og ikke mindst betydningen af begge dele fremover. Blandt deltagerne var tidligere folketingsmedlem Bertel Haarder, filosofen Morten Albæk og professor Ane Qvortrup fra Syddansk Universitet. Fra Kina deltog blandt andre Zhu Yongxin, som er en hovedperson i China Educa-

tion 30 og herudover formand for 21st Century Education Research Institute, professor Yang Dongping, samt forfatter og underviser Li Zhenxi.

Året efter, i september 2021 gentog vi succesen. Her var emnet trivsel og lyst til at lære. I modsætning til året før fokuserede vi på dialog, og med hjælp fra tolke blev forummet et levende og ægte møde mellem mennesker. Badmintonspilleren Viktor Axelsen og Li Zhenxi indledte, og Viktor fortalte på

højskoler og skovbørnehaver; områder hvor Danmark har særlige traditioner og en mangeårig historie.

Nu spørger jeg helt uden bagtanke: Når man ser på dig og de kinesiske partnere som organisatorer, så virker det som om, der er et mismatch mellem en lille, relativt ukendt dansk forening og store, magtfulde kinesiske foreninger på den anden side med top-notabiliteter inden for den pædagogiske sektor som medlemmer. Hvem er jeres kinesiske partnere egentlig? Hvad er den kinesiske sides interesse i jer, og hvad er jeres interesse i dem? Hvem skal have glæde af arrangementerne?

Vi har flere partnere i Kina og har fået et godt og tillidsfuldt samarbejde – primært med børnehavedere og de reformvenlige uddannelseseksperter, der har været på besøg. Flere har besøgt danske børnehaver, skoler og kulturinstitutioner og fået kendskab til højskole- og friskoletraditionen, som tjener til inspiration i en kinesisk kontekst.

Vi oplever en stor interesse blandt uddannelsesreformatorer, der arbejder for at sikre større trivsel i de kinesiske skoler, for lighed mellem land og by og for at gøre op med det arbejdspress, som skoleelever udsættes for – ikke mindst fra forældre. Fra kinesisk side er der især interesse for arbejdet med dannelsesbegreb, trivsel og tilgang til børn, opdragelse, det gode liv og for noget så fundamentalt som det at være menneske.

Fra dansk side får vi et større indblik i, hvad der foregår i Kina, hvordan hverdagen former sig, skolen og børnehaveliv, pædagogisk filosofi, forskellige tanker om fremtiden hos almindelige kinesere.

For mig at se, formes uddannelse af den kultur, den opstår i. Vi fortæller, hvordan vi gør, og hvordan vi tænker i Danmark, og så kan de kinesiske lyttere/seere tage det med sig, som de kan bruge, ligesom det er interessant at høre om aktuelle kinesiske uddannelsesystemer, og hvad kinesiske undervisere er optaget af.

Det er rigtigt, at Learn For Life er en lille forening, men når det kommer til godt samarbejde, handler det om tillid og den personlige kontakt.

Hvad synes du, der kommer ud af disse møder og jeres samarbejde i øvrigt? Kan du give nogle konkrete eksempler?

首届中国丹麦教育论坛
The First China-Denmark Education Forum

后疫情时代, 教育的思考和展望
 Rethink Education in the Post-epidemic Era

2020年9月22日
 周二 14:00 - 17:00 (北京时间)
 22nd September, 2020
 Tue 14:00 - 17:00 (Beijing Time)

主办:
 中国教育三十人论坛 (CE30)
 丹麦终身学习计划协会 & 丹麦北岸国民众学馆
 Denmark: Learn for Life & Nordfyns Højskole

HOSTED BY:
 China 30 Education 30 Forum (CE30)
 Denmark: Learn for Life & Nordfyns Højskole

The sudden coronavirus swept the world, which not only affected daily educational activities, but also prompted people to think about the future of education. Six Chinese and six Danish educators discuss and exchange ideas.

朱永新 Zhu Yongxin 中国教育三十人论坛主席 Member of China Education 30 Forum, Chairman of CE30, Vice-Chairman of CCEP	杨冬平 Yang Dongping 中国教育三十人论坛秘书长 Member of China Education 30 Forum, Secretary of CE30, Vice-Chairman of CCEP	刘娟 Liu Juan 中国教育三十人论坛副秘书长 Member of China Education 30 Forum, Vice-Secretary of CE30, Vice-Chairman of CCEP	林卫民 Lin Weimin 北京师范大学国际交流中心副主任 Vice-President of Beijing Normal University International Exchange Center	张宇 Zhang Yu 北京师范大学国际交流中心副主任 Vice-President of Beijing Normal University International Exchange Center	李真祥 Li Zhenxiang 北京师范大学国际交流中心副主任 Vice-President of Beijing Normal University International Exchange Center
伯特哈德 Bertel Haarder 丹麦前教育部长 Former Minister of Education, Denmark	安妮·埃克斯丹 Ane Eklidsen 丹麦前教育部长 Former Minister of Education, Denmark	莫滕·阿尔贝克 Morten Albæk 丹麦哲学家 Danish Philosopher	扎克 Zachø 丹麦教师 Danish Teacher	莫根斯·戈德堡 Mogens Godballe 丹麦前教育部长 Former Minister of Education, Denmark	安妮·古沃特鲁普 Ane Qvortrup 丹麦前教育部长 Former Minister of Education, Denmark

The 2nd China-Denmark Education Forum havde over 1,3 millioner seere på nettet.

kinesisk om sin skolegang, sit syn på uddannelse, sin vej mod toppen i badminton og sin helt nye rolle som far. De øvrige deltagere var bl.a. trivselseksperter Hans Henrik Knoop fra Aarhus Universitet, som udvekslede erfaringer med en kinesisk trivselseksperter, ligesom en lærer, en børnehavelærer, en efterskoleforstander, en gymnasieelev og en forælder fra begge lande talte sammen. Netop dialog og den personlige kontakt var forummets styrke, hvor forskelle og ligheder kom tydeligt til syne.

En måned senere blev vi inviteret til at deltage i endnu et forum "LIFE Education Innovation Forum", som 21st Century Education Research Institute arrangerer hvert andet år. Her fortalte de danske deltagere om friskoler,

De forskellige fora har skabt opmærksomhed og større indsigt. Især har ”China Denmark Education Forum” haft mange deltagere. I 2021 havde vi lidt over 1 mio. seere på nettet, og i september 2021 var tallet på 1,3 mio. Den store opmærksomhed har affødt flere kontakter. Det er også på den måde, vi rekrutterer deltagere til vores egne onlinekurser, hvor vi tager specifikke emner op.

Andre konkrete eksempler er Li Zhenxis bog, som oversat til dansk har titlen ”Uddannelse har 100 forskellige sprog”. Bogen er en slags dagbog, hvori Li Zhenxi beskriver sine to ophold i Danmark og møderne med danske børnehaver, skoler, undervisere, elever, børneteatre m.m. Li Zhenxi er i øvrigt forfatter til over 70 bøger med fokus på uddannelse.

Der er desuden kommet en film og en bog ud af Meng Xianmings besøg i august 2018. Inspireret af H.C. Andersen og digterens fødeby tog han hjem og skrev manuskript til filmen ”Yueyue kommer til Danmark”, som et kinesisk filmhold optog i Danmark i december 2018 og i Kina i 2019. Filmen handler om et gryende venskab mellem en kinesisk pige Yueyue og en dansk pige Amy, som sammen oplever julen i Danmark og kinesisk nytår i Zhengzhou. En bog baseret på manuskriptet er netop udkommet, mens filmen efter planen er klar til februar 2022. Meng Xianming står bag flere kinesiske børnefilm, bl.a. den præmierede ”The Reading Boy.”

Et andet eksempel er en børnehaverleder fra Henan-provinsen, som efter

sit besøg valgte at grave børnehavens kunstige udendørsområder op og erstatte dem med jord, vand og græs, så børnene nu kan rive, grave, lege med jord og vand. Hun har også valgt at introducere magiske og eventyrlige

lige, og vi på mange områder tænker forskelligt. Teknisk har vi udfordringer med de forskellige onlineplatforme, hvor ikke alle formater kan bruges i begge lande.

Yueyue og Amy til kinesisk nytår i bjerglandsby i Henan-provinsen. Foto fra Lisa Johansen.

aktiviteter, som hun oplevede i en børnehave i Odense. I alt har cirka 275 kinesiske pædagoger, journalister og forældre været på Nordfyns Højskole, camps og andre studieophold, inden Corona lukkede verden ned.

Hvilke udfordringer har der været i forbindelse med arrangementerne?

Udfordringer er der mange af – både sproglige, kulturelle og tekniske. Sproglige, fordi der stadig er mange kinesere, som ikke taler engelsk, og kun få danskere taler kinesisk. Kulturelle, fordi vores referencerammer er forskel-

Hvor bevæger samarbejdet sig hen fremover?

Vi fortsætter det gode samarbejde. Vi er en meget lille dråbe i havet, men samarbejdet repræsenterer en unik mulighed for at sætte en humanistisk, demokratisk og værdibaseret dagsorden som afsæt for dialog.

Den aller største udfordring er imidlertid Covid-19, som har sat en stopper for al rejseaktivitet. Kernen i vores arbejde var fra start at arrangere studieophold, så kineserne på egen krop kunne se og opleve, hvordan vi gør i Danmark. Da verden lukkede ned, havde vi valgt mellem at stoppe eller fortsætte online. Vi valgte det sidste og arbejder på at udvikle flere onlinekurser, som kan sikre en økonomisk bæredygtig forening.

Projektet er langt fra nemt. Bløde værdier er svære at kommercialisere og endnu sværere til et land, som har en anden uddannelsestradition, og som i stigende grad lukker ned for inspiration fra og samarbejde

med udlandet. Heldigvis har vi et godt kinesisk netværk og oplever en øget interesse. Vi sender jævnligt artikler ud via vores WeChat-plattform om børneliv, hverdagen og uddannelsesliv i Danmark. Vi er også i gang med et spændende H.C. Andersen-projekt om eventyrlige legefællesskaber målrettet børnehaver. Projektet er støttet af H.C. Andersen Fonden.

Biografi: Lisa Johansen er cand.phil. i fransk og har gennem mange år arbejdet med kultur- og uddannelsesprojekter bl.a. i Frankrig, Danmark og Grønland, og nu i Kina for learnforlife.dk.

FOTOKONKURRENCE FORLÆNGET TIL 1.9.!

VORES FOTOKONKURRENCE
HAR INDBRAGT ET BILLEDE.
VI FORLÆNGER DERFOR
FREM TIL 1.9. OG HÅBER PÅ
AT FÅ FLERE BIDRAG.

Foto Mette Brøndum

Vinderen af første heat blev: Rasmus Duong-Grunnet

“Pub 53 ligger på ydre Frederiksberg. Her cykler jeg forbi hver morgen og aften. Stedet virker som indbegrebet af en hyggelig bodega, dog bruger de tit tavlen udenfor til sjove og særlige hilsner. Billedet her var fængende af to grunde. For det første synes jeg, hilsenen 再会 er godt valgt. Det er nemlig netop det, som en bodega er: Et sted for stamkunder, der ser hinanden igen. Og det passer godt sammen med den danske tekst ved siden af – ”hvorfør ikke hygge sig?”. For det andet, så tog jeg billedet lige omkring Kommunalvalget, hvor Enhedslisten jo blev valgt stærkt ind på Frederiksberg. Så der gik vittigheder om, at de ville rejse en statue af Karl Marx på Frederiksberg Rådhusplads. Det har de ikke gjort (endnu!), men pludselig skrev en dansk bodega på ydre Frederiksberg hilsner med både kinesiske tegn og det kyrilliske alfabet. Måske hænger det sammen...”

Og her er så, hvad det handler om:

Stil skarpt på kinesiske tegn og tegn på Kina i bybilledet!

Med et Canon om halsen eller en smartphone i lommen - vi opfordrer alle til at drage ud på tur og fange et vaskeægte eksempel på kinesiske tegn eller tegn på Kina i bybilledet. Men udfordringen slutter ikke her; vi vil også bede jer udføre lidt detektivarbejde, og grave historien bag billedet op og sende den med.

Vinderen vil blive udnævnt i en artikel med det indsendte fotografi og tekststykke, som vi bringer i andet nummer af Kinabladet 2022. Vinderen modtager naturligvis også en præmie.

Indsend venligst fotografi og tekststykke til sekretariatet@dansk-kinesisk.dk før 1.9.2022 og deltag i konkurrencen.

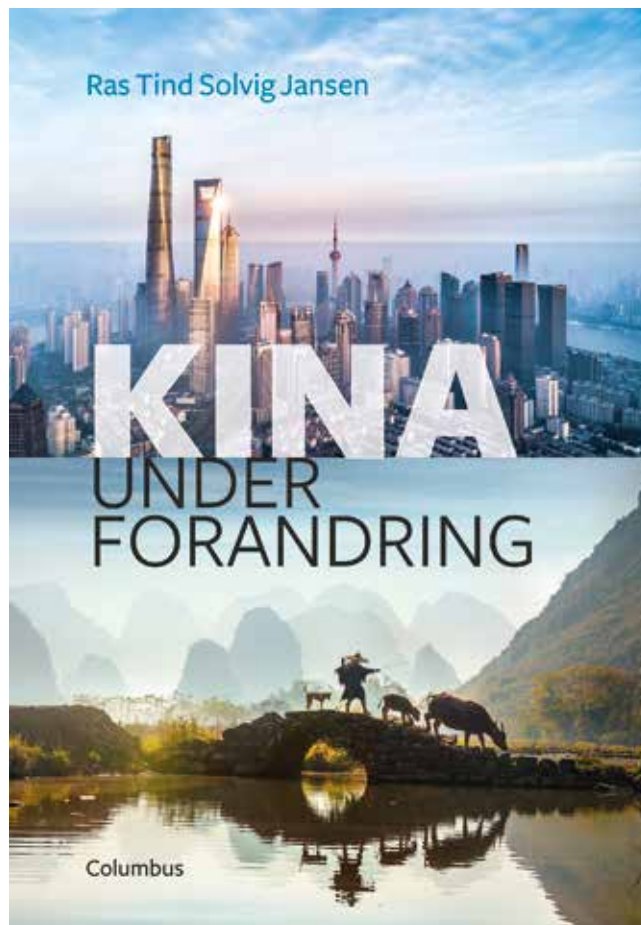
Ved deltagelse i konkurrencen giver du samtidigt Dansk-Kinesisk Forening rettighederne til at benytte/trykke dit indsendte materiale. Vi forbeholder at trykke op til 10 billeder og historier i Kinabladet nr. 2.

KINA UNDER FORANDRING

AF METTE BRØNDUM

EN NY BOG OM KINESISKE SAMFUNDSFORHOLD RAMMER PLET I SIT SIGTE PÅ UNGDOMSUDDANNELSERNE. BOGEN ER SKREVET MED SAMFUNDSFAGET FOR ØJE, OG METTE BRØNDUM, SOM ER GYMNASIELÆRER I KINESISK, ER OGSÅ BEGEJSTRET I DENNE ANMELDELSE.

Ungdomsuddannelserne har i de senere år haft brug for nye materialer om kinesiske samfundsforhold, og det er der kommet flere udgivelser ud af. Alle vidner de om, at det er lidt af en kunst at vælge og disponere stoffet, når målgruppen er teenagere, og emnet er Kina. Hvordan skal man for eksempel skrive om kinesisk historie, så de unge mennesker bliver tændte af relevansen og oplever, at deres egen historiske viden er en vigtig komponent for deres forståelse af, hvad det nutidige Kina er for en størrelse og hvorfor? Hvad med økonomien under Mao, Deng og Xi? Kommunistpartiets historie? Det er jo forholdsvis tungt, kompliceret stof, når man er 16-17

år, men ikke desto mindre nødvendig viden i ét eller andet omfang, hvis man skal arbejde med Kina i et af gymnasieskolens fag.

Ras Tind Solvig Jansen er forfatter til den nyeste på markedet – ”Kina under forandring”, udgivet af Forlaget Columbus, og det er en fremragende bog til målgruppen.

Forfatteren er selv lektor i samfundsfag på Niels Steensens Gymnasium i København, og fra start til slut skinner det igennem, at han forstår både sine fagfællers og sine elevers behov. Bogen er sjældent tydelig i sin målgruppe, og som gymnasielærer (godt nok i

kinesisk) er det fornøjelse med denne tydelighed.

Den vigtigste målgruppe er gymnasieskolens samfundsfagselever på A- og B-niveauer, og bogen er bygget op omkring fagets discipliner med cirka 50 sider til hver af overskrifterne politik, sociologi, økonomi og international politik. I hvert af afsnittene er de samfundsfaglige kernebegreber og feltets kerneaktører fremhævet med fed skrift eller i særskilte tekstbokse. I kapitlet om ”Politik i Kina” forklarer Jansen for eksempel kortfattet og letforståeligt de betegnelser, moderne politologer bruger om nogle af de forskellige strukturer, traditioner og praksisser, der

Ud over at være lektor i samfundsfag på Niels Steensens Gymnasium har Ras Tind Solvig Jansen mange erfaringer med Kina. Han har blandt andet været analytiker på NIAS (Nordisk Institut for Asienstudier). Han har været konsulent for Nordisk Ministerråd, skrevet om Kina for tidsskriftet RÆSON, og på Fudan Universitet i Shanghai har han undervist i blandt andet kinesisk udenrigspolitik og regional sikkerhed i Østasien. Han kan ikke selv kinesisk, men har læst China Studies i et år på University of Washington.

kendetegner kinesisk politik: Autokrati versus oligarki, bureaukratisk politik, skyggepluralisme, direkte magt, dagsordensmagt med flere. Dét er nogle af de teoretiske begreber, en dansk gymnasielev skal snuse til, og fremhævnningen af nøgleord gør det smidigt både for undervisere og elever hurtigt at koble til ny/mere teori samt at danne sig et overblik over den case, som Kina her bliver for samfundsfagseleven.

Teksten brydes af gode illustrationer, af mange figurer og tabeller med aktuelle tal, af pædagogisk forklarende figurer der til eksempel sætter fordele og ulemper ved globalisering op overfor hinanden. Der er et uddrag på dansk fra Kinas grundlov, og der er (desværre kun tre) tekstbokse, hvor et tema får ”kød på” med et kig ind i en kinesers liv, eksempelvis ”migrant-arbejderen Liu” eller gymnasieeleven Yu Yan, der forbereder sig til gaokao.

Som kinesisklærer er bogen også kærkommen, fordi ”casen Kina” altid får noget ekstra tyngde og bredde i et tværfagligt samspil, altså her ved mellemkomst af samfundsfaget, som alle gymnasielever kender på mindst C-niveau. Det betyder, at også kinesiskeleverne kan trække på samfundsfagets teorier og metoder, når de læser (uddrag) af bogen. Sprogfagene har det ikke let på nogen niveauer i uddannelsessystemet i disse år, så at vise og arbejde med

sprogfagene relevans i samarbejdet med andre fag kan være et effektivt boost af sprogenes status og nødvendighed. I denne optik ville det fra kinesisklærerens synspunkt være ideelt, hvis nogle af nøglebegreberne og -aktørerne var anført på kinesisk også. Eller hvis eleverne havde kunnet snuse en anelse mere til selve kinesiskfaget som den tværfaglige makker i projektet – det kunne for eksempel være via flere oversatte bidder af Xi Jinping-propaganda eller af kinesisk newspeak om Hong Kong eller Taiwan.

Også i kinesiskundervisningen er bogen nem at ”sakse” i og inddrage hele kapitler eller afsnit fra. Der er eksempelvis gode afsnit om identitet og ungdom i Kina, om ulighed i det kommunistiske Kina, om klima, Xi Jinping og meget andet, som man enten kan koble til et sprogligt forløb, eller som kan bruges som til et evt. særskilt forløb i realia-genren historie/kultur/samfundsforhold. Alt i alt er bogen en fornem indføring i den tværfaglighed, som danske unge skal trænes i løbet af deres tre år på en ungdomsuddannelse.

Ras Tind Solvig Jansen er en nuanceret formidler af det moderne Kina, og det er velgørende i den megen Kina-bashing, som foregår i medierne og i megen anden Kina-litteratur for tiden. I afsnittet om kinesisk politik for eksempel, tager Ras Tind Solvig Jansen sig tid til at beskrive, hvordan toppolitik i Kina også er præget af interne splittelser og diskussioner, samt hvordan hjørner i det kinesiske civilsamfund (internet-aktivisme, lokalvalg, sociale protester) også udfordrer ideen om, at Kina ”kun” kan forstås som et autokratisk samfund. Han er også god til at drage paralleller til en dansk virkelighed, som eleverne kender og hurtigt kan spejle nye forståelser i.

En anden fin ting ved bogen er, at Jansen har gjort sig umage med eksemplerne, så de er friske og aktuelle. Corona-krisen, boligboblen og handelskrigen med USA er med. I afsnittet om køn nævnes Nothing Gold Can Stay (kinesisk: 那年花开月正圆) som et eksempel på en ny, populær tv-serie, der tematiserer ligestilling i Kina, ligesom ligestillingen også eksemplificeres med både fotos og navne på unge, kvindelige kinesiske erhvervsledere. Pansy Ho,

forkvinde for MGM (et af Kinas største kasino- og spil-konglomerater) er ét eksempel. Tech-koncernen Huawei kommer også på banen i et spændende kapitel om Kinas økonomi, nemlig som eksempel på den blandingsekonomi, den nuværende regering har som en af sine målsætninger – og med spændende afstikkere til både international politik samt interne stridspunkter i den kinesiske top om de statslige hhv. markedsøkonomiske kræfter i Kinas økonomiske system.

I sit sprog og sin opbygning har bogen en imponerende lethed. Hvor de fleste andre lignende udgivelser nærmest altid indleder med et langt afsnit om Kinas historie, gør Solvig Jansen noget andet. Han inddrager historien, hvor den er relevant for en forståelse af det tema, han nu har under luppen i det moderne Kina. Så det er først i afsnittet om styreform og magt, hvor Xi Jinping, KKP og magtens legitimitet tages under kærlig behandling, at Mao, maoismen og Det Store Spring Fremad (1958-1962) nævnes – som et eksempel på partiets og -ismernes udvikling og i øvrigt akkompagneret af både flotte illustrationer af gammel maoistisk propaganda samt en pædagogisk tekstboks om forskellene mellem socialisme og kommunisme. På samme måde indtager Deng Xiaoping først scenen i kapitlet om Kinas økonomiske system og den åbne dørs politik. Dette greb udstyrer et meget stort og vidt forgrenet materiale med en struktur, som giver fremdrift og god energi til selve teksten. Når man arbejder med gymnasieelever til daglig, ved man, at de læse-lectier og tekstmængder, man stikker ud, skal være overskuelige. Også her er Ras Tind Solvig Jansen i sync med målgruppen af både lærere og elever, for han formår at fatte sig i korthed. Det gør han på imponerende vis uden at tale ned til sin teenage-målgruppe og uden at give køb på det høje niveau på både informationsmængden og formidlingen.

Ras Tind Solvig Jansen: Kina under forandring. Forlaget Columbus 2021. Pris kr. 267 for private. Kr. 149 for skoler. Fås også som iBog til kr. 50 for et år.

Forlaget Columbus er fondsejet og stiftet af Foreningen af Lærere i Samfundsfag FALS.

KINESISK SCIENCE FICTION - NYE PERSPEKTIVER PÅ MENNESKE, VIDENSKAB OG SAMFUND

AF BO ÆRENLUND SØRENSEN

Træsnit af Lu Xun
Zhao Yannian (1961)

FOR MERE END 100 ÅR SIDEN
SØGTE LU XUN AT UDBREDE
SCIENCE FICTION-GENREN I
KINA. DETTE ER NU
OMSIDER VED AT SKE, MEN
VISIONERNE I VOR TIDS
KINESISKE SCIENCE FICTION-
VÆRKER ER LANGT FRA DE
UTOPIER, LU XUN HÅBEDE
AT KUNNE INSPIRERE TIL.

Hvis man vil udpege et begyndelsestidspunkt for moderne kinesisk science fiction, kan man ganske udmærket starte med Kinas mest fejrede moderne forfatter, nemlig Lu Xun (1881-1936), der blandt sine første litterære bestræbelser oversatte Jules Vernes *Fra Jorden til Månen* (fra japansk forlæg) til kinesisk i 1903. I forordet hertil understregede Lu Xun, at hvad Kina manglede var moderne videnskab, for

”Kun i fikcionaliseret form og iklædt litterære gevanter kan videnskab sive ind i læsernes hjerner uden at forårsage kedsomhed. [...] I kinesisk fiktion er science fiction så sjælden som et enhjørningehorn, hvilket viser vor tids intellektuelle fattigdom. For at udfylde hullet i vores oversættelser og opmuntre det kinesiske folk til at stræbe i fællesskab, må vi nødvendigvis starte med at udbrede science fiction.”

Lu Xun stod langt fra alene med sin idé om, at science fiction kunne udfylde en væsentlig funktion i at hæve kinesernes interesse for videnskab for således styrke landet militært. I perioden 1902-1919 blev der udgivet mindst 50 science fiction-noveller og -romaner i Kina, men i takt med den voksende

militærtrussel fra Japan samt de borgerkrigs-lignende tilstande flere steder i Kina blev tidens politisk-engagerede forfattere mere interesserede i den litterære realismes mobiliserende potentiale, og i perioden 1919-1949 udkom der meget lidt science fiction i Kina.

Et enkelt værk fra perioden skal dog fremhæves, nemlig Lao Shes *Kattelandet* (貓城記; engelsk titel *Cat Country* (1970)), der kom som føjleton i Shanghais førende modernistiske litteratur-tidsskrift, der udkom under titlen *Les Contemporains*, i 1932-33. *Kattelandet* beretter om en rumfærd til Mars, hvor talende katte spiser euforiserende blade, udbreder sig om ”Onkel Karls alle-skal-dele-ism” (en slet skjult reference til marxismen), og i øvrigt behandler hinanden bestialsk. Lao She anså angiveligt sit Jonathan Swift-inspirerede værk som fejlslagent, men bogen solgte godt og blev genoptrykt seks gange, før Folkerepublikkens censorer forbød genoptryk i 1949. *Kattelandet* blev ikke trykt i Kina igen før 1984, og da var Lao She for længst død, for han begik selvmord - eller blev måske myrdet - efter at have været udsat for brutal behandling af rødgardister i 1966. I perioden 1945-1965 blev der i Kina udgivet omkring 60 science

fiction-fortællinger skrevet af kinesiske forfattere, og langt mere blev oversat efter sovjetiske forlæg. Hvor andre folkeligt populære genrer som romance, detektivfiktion og wuxia (der bedst kan sammenlignes med fantasy-genren) blev forbudt, fordi de antageligvis reproducerede en ikke-klassebevidst tænke måde, blev science fiction promoveret pga. sin formodede evne til at stimulere videnskabelig tænkning. Mens science fiction-genrens formodede evne til at stimulere videnskabelig tænkning reddede den, betød dette samtidig, at næsten al periodens science fiction-litteratur blev rettet imod børn og unge. Med udbruddet af kulturrevolutionen i 1966 blev udgivelsen af science fiction imidlertid også indstillet til fordel for mere klassebevidste kulturprodukter.

Efter Maos død løsnede statsmagten i nogen grad kontrollen over kulturområdet, og som del af de politiske og økonomiske reformer genindførte de nye magthavere anført af Deng Xiaoping bestræbelser på at udvide kendskabet til videnskab gennem publikationen af science fiction-litteratur. Størst statslig anerkendelse i de tidlige reformår vandt Tong Enzhengs novelle ”Dødsstråle på Koralløen” (珊瑚岛上的死光), der blev brugt som forlæg til et teaterstykke, en opera, et radiodrama, adskillige tegneserier og en spillefilm i 1980 (tilgængelig bl.a. på youtube.com).

I 1983 blev Kinas ledende politikere imidlertid så bekymrede over Kinas tilsyneladende moralske forfald, at de iværksatte en storstilet kampagne imod ”åndelig forurening” (精神污染), der bl.a. indebar et angreb på science fiction. Den fremtrædende videnskabsmand Qian Xuesen (钱学森)—i Kina kendt som ”faderen til kinesisk raketvidenskab”—opfordrede i Folkets Dagblad til at eliminere den skadelige indflydelse fra science fiction, fordi denne genre primært berettede om ”spøgelse, pornografi, falske forestillinger om naturvidenskab og til tider foregiver at udvide videnskabelig tænkning for at luften tilfredshed med socialismen, hvilket forgifter ungdommen og samfundets udvikling.” Mens kampagnen imod åndelig forurening blev afblæst i efteråret 1983, gik der endnu ti år, før der atter begyndte at udkomme science fiction i Folkerepublikken.

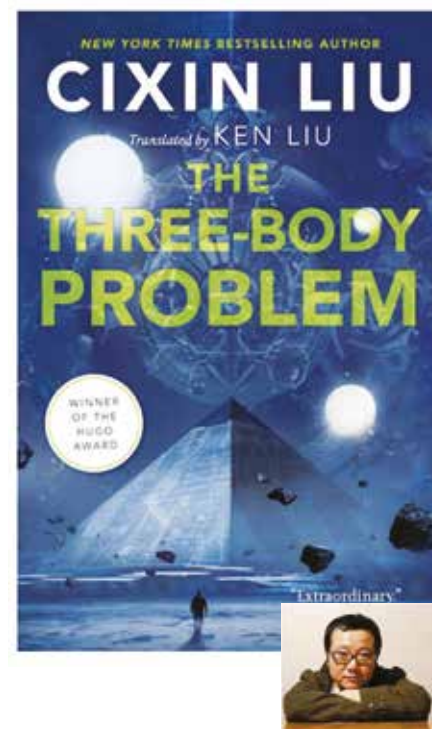
Kinesisk science fiction er også blevet populært uden for Kina. Her en samling af noveller frisk fra fad (Rebellion Publishing 2021; Cover by Bradley Sharp)

I takt med Kinas kommercialisering og globale integration op gennem 1990’erne voksede der efterhånden et bogmarked frem, hvor tidligere uglesete populærkulturprodukter kunne overleve uden statslige tilskud. I denne periode debuterede kinesisk science fictions såkaldte ”tre store generaler”—Han Song, Liu Cixin og Wang Jinkang—der alle er tydeligt inspireret af europæisk og amerikansk science fiction, og i løbet af et årti etablerede science fiction sig som en smal genre indtaget primært af unge mænd i storbyerne. Mens der således begyndte at udkomme kinesiske science fiction-værker rettet imod et voksenpublikum, forblev genren marginal både kommercielt og blandt den boglæsende offentlighed indtil 2015.

International anerkendelse af kinesisk science fiction

Såvel det kinesiske som det internationale publikum fik øjnene op for kinesisk science fiction i 2015, da Liu Cixin (1963-) blev tildelt Hugo-prisen—science fiction-verdensens højeste anerkendelse—for sin roman Tre legemer (三体; udgivet på engelsk under titlen *The Three-Body Problem*). Tre legemer er første bind i en trilogi, der udforsker menneskehedens reaktion på oplysningen om, at en fjendtligt indstil-

let flåde af rumskibe vil ankomme om 400 år. Den fornemme pris udløste enorm medieopmærksomhed i Kina, og fokus på science fiction voksede yderligere året efter, da Hao Jingfang vandt Hugo-prisen for novellen ”Foldbare Beijing” (北京折叠; oversat som ”Folding Beijing”), hvor teknologi har gjort det muligt at opdele Beijing i tre dele, hvorved elitens privilegier i forhold til mellem- og underklassen befastes. I Hao Jingfangs generation finder vi desuden bl.a. Chen Qiufan og Xia Jia, der skriver medrivende og tankevækkende værker om den gensidige vekselvirkning mellem teknologisk udvikling og menneskelig socialitet. Efter min mening er science fiction den mest interessante litterære genre i samtidens Kina, hvilket nok både skyldes, at teknologiske nyvindinger gennemgribende forandrer livet i Kina, og at de litterære censorer ikke hidtil har værdisat genren megen opmærksomhed. Lad os håbe, at det forbliver sådan.

Cixin Liu og første bind af hans trilogi: ”The Three Body Problem”

Bo Ærenlund Sørensen er adjunkt i Kinastudier på Københavns Universitet. Hans forskning fokuserer på moderne kinesisk historie og kultur, særligt på historisk erindring i kinesisk samtidslitteratur. Han forsøger for tiden at integrere kognitiv litteraturforskning med digitale forskningsmetoder.

DA BARFODSLÆGEN TOG WHO MED STORM

AF NIELS BRIMNES

*En dansk lægedelegation i
Den kinesiske folkerepublik 1975,
Særtryk af Ugeskrift for Læger 137 nr. 33 1975*

*Den højststående danske delegation på i alt otte
medlemmer bestod bl.a. af medicinaldirektør Søren
K. Sorensen, dr. med. i neuromedicin; senere rektor
for Københavns Universitet, Erik Skinhøj; dr. med.
med ekspertise i sukkersyge Knud Lundbæk, som
tidligere havde været formand for Venskabsforbundet
Danmark-Kina.*

De ses fra venstre til højre i forreste række.

*Fig. 14. Besøg på det fysiologiske institut i Shunghai. Her
beskæftiges 193 videnskabelige og 117 ikke-videnskabelige
medarbejdere, fordelt på fem afdelinger (neurofysiologi,
akupunktur og indlæringsprocesser, samfysiologi, højde-
fysiologi og reproduktionsfysiologi).*

*På billedet ses centralt i forreste række professor CHANG,
leder af afdelen. Til venstre og bag ES repræsentan-
ten for Shanghai's revolutionære komité's hygiejneafdeling.
Nr. 2 fra venstre i bageste række er delegationens rejsende
vert, dr. KING.*

MENS KINAS INDFLYDELSE I
VERDENSSUNDHEDSORGA-
NISATION WHO BLEV PRO-
BLEMATISERET I FORBINDEL-
SE MED COVID-19, LØD DER
ANDERLEDES KINA-POSITIVE
TONER OMKRING FOLKERE-
PUBLIKKENS INDTRÆDEN I
ORGANISATIONEN I 1973. DA
SÅ MAN I 'BARFODSLÆGEN'
EN VISIONÆR LØSNING PÅ
FATTIGE LANDES SUND-
HEDSUDFORDRINGER.

Da Covid-19 pandemiens første bølge skyllede hen over verden i begyndelsen af 2020, kom forholdet mellem WHO og Kina i fokus. Det kulminerede, da USA's præsident Trump beskyldte WHO for at være i lommen på Kina og meddelte, at han ville trække USA ud af organisationen. Mens Kinas indflydelse i verdenssundhedsorganisation WHO således blev problematiseret i forbindelse med Covid-19, lød der anderledes Kina-positive toner omkring Folkerepublikkens indtræden i organisationen i 1973. Da så man i 'barfodslægen' en mulig og visionær løsning på fattige landes sundhedsudfordringer.

En organisation i krise - Kina som ny inspiration

Omkring 1970 var WHO en organisation i krise. I 1969 havde man erkendt, at 15 års storstilet satsning på at udrydde malaria ved hjælp af insektmidlet DDT var slået fejl. Det var imidlertid ikke kun kampen mod malaria, der led

nederlag; det gjorde hele troen på, at teknologiske 'vidundermidler' og massive kampagner mod enkelte sygdomme var vejen frem. Desuden begyndte man mod slutningen af 1960'erne at indse, at en simpel teknologioverførsel fra de velstående lande i Europa og Nordamerika ikke løste verdens fattigdomsproblemer, men højst gavnede eliterne i det, der dengang hed 'den tredje verden'. Det gjaldt om noget på sundhedsområdet, hvor opførelser af nye avancerede hospitaler i de store byer på ingen måde imødekom massive behov for bedre sundhedstjenester til den brede befolkning. Som bistandsorganisationer og udviklingsøkonomer generelt, ledte også sundhedsekspertter derfor efter en ny vision. Det var i den sammenhæng, at sundhedsvæsenet i Folkerepublikken og ikke mindst de såkaldte 'barfodslæger' påkaldte sig stor interesse. Udryddelsen af Malaria havde i høj grad været et amerikansk initiativ; men nu tog østblokken teten og foreslog, at man i stedet fokuserede på opbygning

Barfodslægen var ofte en kvinde. Det fremgår her tydeligt, at hun servicerer landbefolkningen. Kinesisk propagandaplakat fra 1964 og dermed fra barfodslægens tidligste historie.

Illustration: chinaposters.net

af robuste nationale sundhedsvæsen. Her mente østblokken med Sovjetunionen i spidsen, at de havde noget at byde på. WHO's danske Generaldirektør, Halfdan Mahler, var imidlertid skeptisk over for at bruge østblokkens model som ideal. Han mente, at den var for topstyret og for 'medikaliseret' til at være relevant for de fleste i den tredje verden. WHO var på udkig efter en tilgang til sundhedsproblemer, der byggede på befolkningens egne resurser og aktive deltagelse og på simple remedier administreret af lokalt personale.

De kunne hente inspiration flere steder fra. Fra udviklingslandenes egne medicinske traditioner, fra sundhedsprojekter drevet af kristne missionærer, og fra socialistiske lande uden for den egentlige østblok som Jugoslavien, Cuba – og ikke mindst Kina. I første halvdel af 1970'erne kom Folkerepublikkens organisering af sundhedsvæsenet til at være en væsentlig inspirationskilde til formuleringen af WHO's nye strategi

for at løse globale sundhedsproblemer og ulighed på sundhedsområdet. Den strategi gik under betegnelsen Den Primære Sundhedstjeneste, på engelsk 'Primary Health Care', og blev stadfæstet i Alma-Ata deklARATIONEN fra 1978.

Den Kinesiske model

Efter sejren i borgerkrigen i 1949 overtog det kinesiske kommunistparti et land med helt utilstrækkelige sundhedstjenester. I begyndelsen satsede det nye styre på at etablere et net af klinikker i landdistrikterne; men heller ikke dette system kunne sikre den kinesiske befolkning et acceptabelt sundhedsniveau. I 1965 udstedte Mao det såkaldte '26. Juni Direktiv', hvori han skarpt kritiserede sundhedsvæsenet. Han udtalte blandt andet: "Sundhedsministeriet tjener kun 15 procent af den samlede befolkning og det er de 15 procent mest privilegerede. Den brede bondebefolkning kan ikke blive behandlet eller skaffe sig medicin. Sundhedsministeriet tjener ikke folket".

Sammen med kulturrevolutionen, der begyndte året efter, igangsatte Maos kritik en omfattende forandring af det kinesiske sundhedssystem. Man begyndte nu at sende uddannede læger og sygeplejersker fra byerne ud på landet. Og man begyndte at sende personer fra landdistrikterne ind til byerne for at modtage en basal sundhedsfaglig uddannelse, typisk på omkring tre måneder. Herefter virkede de som deltids-sundhedsarbejdere i lokalsamfundet med ansvar for sundhedsoplysning, sanitære forhold, vaccinationer og udskrivning af simple medicinske præparater. I 1968 offentliggjorde Folkets Dagblad artiklen 'Barfodslægenes vækst skaber en revolution i den medicinske uddannelse'. Et nyt sundhedsvæsen var lanceret.

Ideen om at bygge et sundhedssystem op om mindre uddannede, og derfor billigere, former for personale var ikke ny – i Sovjetunionen havde de såkaldte 'feldshers' haft stor succes op til Anden Verdenskrig – men den kinesiske omkal-

Tag ud på landet og tjen 500 millioner bønder. Kinesisk propagandaplakat fra 1965, det år Mao med sit '26. Juni Direktiv' kritiserede de eksisterende sundhedstjenester og satte gang i den udvikling, der ledte frem mod barfodslægen.

Illustration: chinaposters.net

fåttning af sundhedssystemet var mere radikal og kom på et tidspunkt, hvor man internationalt var usædvanligt lydhør over for de tendenser, den kinesiske model repræsenterede.

Barfodslægen gør indtryk

I 1971 var den amerikanske læge, Victor W. Sidel sammen med sin hustru, sociologen og forfatteren Ruth Sidel, en måned i Kina som det kinesiske styres gæster. Her blev de introduceret til det kinesiske sundhedssystem og ikke mindst til barfodslægerne. Sidel skrev i 1972 en artikel om sine indtryk i det ansete tidsskrift *New England Journal of Medicine*. I USA var han dybt engageret i socialmedicinsk arbejde og på forhånd positivt indstillet over for den kinesiske model. Han indledte derfor med at erkende, at han nødvendigvis måtte se med venlige øjne på "et system af sociale ydelser og sundhedstjenester, som på 22 år har frembragt utrolige fremskridt".

Sidel var imponeret over barfodslægerens store medicinske viden, og han anså det som en fordel, at deres korte uddannelse gjorde, at de ikke – som eksempelvis de russiske 'feldshers' – anså det som under deres værdighed at udføre almindeligt arbejde ved siden af. Sidel var ikke mindre imponeret over den placering, barfodslægen indtog i lokalsamfundet, og konstaterede, at barfodslægen "muligvis hverken er barfodet eller læge, men hans arbejdskammerater kender ham godt og stoler på ham". Og så var han imponeret over barfodslægerens uselviske indstilling. De tjente ikke sig selv, men en større sag.

Sidel noterede, at i Kina var sloganet *wei renmin fuwu* – tjen folket – ikke bare en tom kliché, og sluttede med at konstatere: "I modsætning til, hvad nogle mener i USA, gør vi klogt i at reflektere over vores sundhedssystem, ja alle vores sociale og menneskelige systemer, på lignende måde".

WHO omfavner den kinesiske model Det er nok begrænset, hvor stor betydning Sidel's begejstring for barfodslægerne fik i USA; men det var til gengæld lige, hvad WHO havde brug for. I 1975 udgav WHO to meget ens og meget politiske bøger, der præsenterede lovende, alternative udviklingsveje for den global folkesundhed. I begge udgivelser spillede Ruth og Victor Sidel's lovprisning af kvalitetene i det kinesiske sundhedssystem en fremtrædende rolle.

I rapporten "Alternative Approaches to Meeting Basic Health Needs in Developing Countries", som udsprang af et samarbejde mellem WHO og UNICEF, gennemgik eksperter med tilknytning til de to organisationer en række lovende udviklinger, som de havde studeret nærmere. Undtagelse var studiet af Kina, som byggede direkte på information fra Victor og Ruth Sidel. Fremstillingen af de kinesiske forhold var således grundlæggende loyal over

Barfodslægen leverer medicin til folket og fremmer forsøgene på at begrænse befolkningsvæksten. Kinesisk propagandaplakat fra 1974.

Illustration: chinaposters.net

for det kinesiske styre, og i konklusionen kom den utilslørede begejstring. Den vigtigste lære fra Kina var, at en fundamental omstilling af sundhedsvæsenet var mulig: ”en nation kan i løbet af én generation rykke sig fra at være et sultende, sygdomsplaget, analfabetisk, elitært og semi-feudalistisk samfund til at være et livskraftigt, sundt, produktivt samfund med høj læsefærdighed og deltagelse fra masserne. Hvis Kina kan gøre det, kan andre nationer også”.

WHO's formål med at udgive bogen ”Health by The People” var dobbelt: ”For det første endnu en gang at præsentere de problemer, verden står over for, og for det andet at henvise til succesfulde løsninger på dem”. Det var næppe tilfældigt, at den første løsning, der blev præsenteret, var den kinesiske. Ruth og Victor Sidel gennemgik den kinesiske udvikling siden 1949, hvor forholdene på sundhedsområdet blev beskrevet som helt igennem utilfredsstillende. De hyldede styrets store massekampagner med aktiv deltagelse fra befolkningen, som på kort tid opnåede monumentale resultater, herunder udryddelse af kopper, kolera, tyfus og pest. Og de beskrev barfodslægerne, hvis fremmeste kvalitet var, at de var kendte i lokalsamfundet og nød dets tillid.

Bidraget sluttede med at fremhæve en række kvaliteter i den kinesiske model, herunder at den omfordelte resurserne på sundhedsområdet til fordel for de fattigste på landet, at den var baseret på selvhjælp i befolkningen, og – måske væsentligst – at drivkraften i modellen var ”et ønske om at tjene andre, og ikke individuel selvforherligelse”. Efter de to udgivelser i 1975 kunne ingen være i tvivl om, at WHO kastede lange blikke

mod Kina i forsøget på at formulere en ny global sundhedsstrategi.

Den kinesiske model bliver usynlig

Folkerepublikken blev medlem af FN i 1971, og to år senere tilsluttede den sig også WHO. Når man ser fascinationen af den kinesiske model i og omkring WHO i netop disse år, må det siges at være god timing. Kinafascinationen herskede dog ikke uimodsagt i WHO. Da man i 1977 internt i organisationen var travlt optaget af at skrive den rapport, som skulle fastlægge principperne bag ’Primary Health Care’, bemærkede den indiske sanitetsingeniør D. V. Subrahmanyam, at Generaldirektør Mahler tilsyneladende havde set sig varm på den kinesiske model ”som den foretrukne vej til Nirvana”. Han fortsatte ”jeg håber, at jeg tager fejl, for jeg tror, der kan være mange veje”.

Subrahmanyam behøvede dog ikke at være bekymret. Også Mahlers særlige rådgiver mente, at man i rapporten burde nedtone lovprisen af Kina og eksempelvis fjerne en eksplicit reference til ”Folkerepublikkens befolknings betydeligt forbedrede velbefindende”. Den reference fandt rådgiveren det politisk uklogt at inkludere i rapporten. En af grundene var rivaliseringen mellem Sovjetunionen og Folkerepublikken. Trods Generaldirektør Mahlers skepsis vedtog WHO i 1976, at en stor international konference om ’Primary Health Care’ skulle afholdes i Alma-Ata i det daværende Sovjetunionen, så snart det var muligt. Det var en PR-sejr for det sovjetiske styre, som Kina ikke ønskede at bidrage til og derfor endte med at melde afbud til. Men selv om Kina ikke

deltog i konferencen – der fandt sted i 1978 og blev ophav til Alma-Ata erklæringen – og selv om direkte referencer til Kina (og andre specifikke lande for den sags skyld) blev fjernet fra den officielle rapport, så var det kinesiske aftryk umiskendeligt.

Rapporten opfordrede til omfordeling af sundhedsressurser til fordel for den fattige befolkning på landet, lovpriste befolkningens aktive deltagelse, og anbefalede simple sundhedsteknologier og forøget anvendelse af kortuddannet sundhedspersonale. Der stod kun ’barfodslæge’ et sted i rapporten, men alle var klar over, at han (og hun!) var en af dens væsentligste inspirationskilder.

Fra inspirationskilde til skræmmebillede

Historiens dom over Den Store Proletariske Kulturrevolution har af gode grunde været hård; men ’barfodslægen’ står tilbage som en af dens værdifulde ideer. Samtidig viser en sammenligning af Kina-fascinationen i og omkring WHO i begyndelsen af 1970’erne med Kina-frygten i forbindelse med Covid-19 pandemien, hvordan Kina er gået fra at være et samfund, der – med rette eller urette – inspirerede den øvrige verden med idealer om uselvished og samfundssind til – med rette eller urette – at tjene som skræmmebilledet på statslig egoisme og magtmisbrug.

**Alle citater er oversat fra engelsk af forfatteren.*

Niels Brimnes Ph.D., er lektor i historie på Aarhus Universitet. Han arbejder blandt andet med international sygdomsbekæmpelse i globalt perspektiv og med Halfdan Mahlers karriere i og betydning for WHO.

KINESISKLÆRERFORENINGEN

AF METTE BRØNDUM

Hanne Jakobsen (til venstre) er forkvinde for Kinesisklærerforeningen og til daglig kinesisklærer på Gribskov Gymnasium.

Margrethe Ellegaard Hansen (til højre) er næstforkvinde i Kinesisklærerforeningen. Hun er også kinesisklærer på Ikast-Brande Gymnasium

DANMARKS FAGLIGE
FORENING FOR KINESISK-
UNDERVISERE ARBEJDER PÅ
TO FRONTER: DELS MED
SPÆNDENDE UDVIKLING
AF FAGET, OG DELS MOD
UHELDIGE TENDENSER, SOM
TRUER FAGET.

Kinesisklærerforeningen blev oprettet i 2012, og med tiårs-jubilæet forude tæller foreningen i dag 32 medlemmer fordelt på 29 skoler, hovedsagelig gymnasieskoler fra både det almene gymnasium STX samt det tekniske gymnasium HTX og handelsgymnasiet HHX.

Det er en faglig forening, der dels fungerer som et forum for faglig sparring og dels repræsenterer sine medlemmer bredt i mange forskellige sammenhænge, for eksempel som samlet talerør i den uddannelsespolitiske verden, i forhold til interessenter som f.eks. Dansk Industri eller Det Nationale Center for Fremmedsprog, eller som led i kinesisk-fagets fødekæde mellem grundskolerne og de videregående uddannelser.

Hanne Jakobsen og Margrethe Ellegaard Hansen har været henholdsvis forkvinde og næstforkvinde for foreningen siden 2020, og motivationen for dét hverv er to-sidet, fortæller Hanne Jakobsen. Den positive side først:

”På den ene side er det super spændende, for i Kinesisklærerforeningen får man noget brændstof på sin egen faglige motor. Her kan vi nørde igennem og få den faglige sparring, som vi ikke får på vores respektive skoler, fordi vi typisk er alene om at undervise i kinesisk der.” Lige som Hanne Jakobsen underviser Margrethe Ellegaard Hansen også i dansk, og hun supplerer: ”Faget er et hjertebarn for os begge. Som et forholdsvist nyt fag i gymnasieskolen er det vigtigt, at faget bliver velkonsolideret,

og her er det sjovt at være med til at præge fagets udformning, når man selv underviser i det.” Kinesisklærerforeningen var eksempelvis meget aktiv, da rammerne for seneste gymnasireform 2017 var under udformning. Foreningen var selvfølgelig med til at forfatte selve læreplanen for faget, men prøvede også i politisk regi og gennem medierne at påvirke de rammer, kinesisk som et sprogfag har fået i reformen.

Desværre er faget presset, og nu kommer den anden side af Hanne Jakobsen og Margrethe Ellegaard Hansens motivation for deres fagpolitiske arbejde, nemlig den knap så positive: Kampen for fagets overlevelse som gymnasiefag. Kinesisk blev et gymnasiefag i 2010 og oplevede en vældig opblomstring i årene efter. Men i de seneste år har en håndfuld skoler afviklet faget, uden at det er blevet oprettet andre steder, og Kinesisklærerforeningens medlemstal er faldet i løbet af de ti år, foreningen har eksisteret.

Det er der flere grunde til, forklarer forkvinden og næstforkvinden. For det første er der nogle strukturelle forhold i den nyeste gymnasireform, som betyder, at kinesisk ikke kan optræde i så mange studieretninger som tidligere, med mindre man som elev har kapacitet til et ekstra fag på det høje A-niveau. Desuden er det på mange gymnasier sådan, at 1.g’erne skal vælge deres nye fremmedsprog allerede, mens de går i folkeskolen. Der er kinesisk et tilbud blandt mange, og kan sikkert virke fremmed og svært. I hvert fald er tilslutningen faldende på mange af disse gymnasier.

På andre gymnasier derimod får alle nye 1.g’ere lov til at snuse til samtlige sprogfag, før de skal træffe deres valg, og på de skoler oplever kinesisk forholdsmæssigt større tilslutning, ”fordi kinesisk jo ikke er mere vanskeligt end de andre,” som Margrethe Ellegaard Hansen formulerer det.

For sprogfagene generelt er det hårde tider i Danmark, og det viser sig på alle niveauer i det danske uddannelses-system, fra grundskoler til de videregående uddannelser. På ungdomsuddannelserne betyder det, at de sproglige studieretninger, hvor man får hele tre sprog på eksamensbeviset, ikke bliver oprettet særlig mange steder i landet. Der er stor opmærksomhed på problemet fra politisk hold, men det er en svær skude at vende.

”DER ER INGEN ANDRE, SOM SIGER: ’KINESISK MÅ DØD OG PINE IKKE DØ SOM GYMNASIEFAG’. VI ER ALENE OM AT KÆMPE DEN HER KAMP.”

Hanne Jakobsen, forkvinde for Kinesisklærerforeningen

”Endelig er der også en diskurs om Kina i tiden, som nok præger elevernes valg. Man kan godt mærke en fjendtlighed over for alt ’kinesisk’ i den offentlige diskurs og i medierne. I 00’erne og 10’erne var Kina muligheden for økonomisk vækst og mange forskelligartede og positive tendenser. Nu er der andre negative ting på dagsordenen med uighurerne i Xinjiang, overvågning, Hongkong osv. Det gør det ikke mindre væsentligt at lære sproget, men mindre attraktivt, må vi konstatere,” siger Hanne Jakobsen.

Margrethe Ellegaard Hansen supplerer: ”Godt nok er vi blevet sidestillet med de andre store sprogfag i den ministerielle hovedbekendtgørelse (det betyder, at kinesisk ikke længere er et valgfag, red.), men fordi de andre sprogfag i gymnasieskolen er EU-sprog, har de nogle flere muligheder end os. I

EU-regi er der simpelthen mange flere muligheder – dels økonomiske hvor man for eksempel gennem Erasmus kan søge støtte til forskellige udvekslinger. Og dels politisk og kulturelt, fordi der i EU løbende er forskellige sjove initiativer, som EU-sprogene kan trække på. I kinesiskfaget er de muligheder begrænsede. Og med socialdemokraternes såkaldte studietursloft oveni (der definerede en øvre grænse for udgifterne til gymnasiernes studieture, red.) er det også blevet meget vanskeligt for

os at gennemføre vores studieture til Kina.”

”Når jeg tænker på de otte år, jeg har været medlem af Kinesisklærerforeningen, er udviklingen desværre gået fra spændende arbejder med didaktik og udvikling af nye undervisningsmaterialer til diskussioner nu om, hvorvidt faget er lukningstruet. Vi er i en kamp for overlevelse, og det er også noget af dét, foreningen kæmper for. Og det fylder! For tiden handler det mere om tilpasning end om udvikling af faget, og der er desværre ingen, som hjælper os og siger ’kinesisk må dø og pine

ikke dø som gymnasiefag’. Vi er alene om at kæmpe den kamp,” lyder det fra Hanne Jakobsen, og Margrethe Ellegaard Hansen får det sidste ord: ”Det er jo ikke fordi, alle skal læse kinesisk som os, men det er en af vores opgaver som forening at gøre opmærksom på, at kinesisk som tillægskompetence er utrolig vigtig. Altså at vi på sigt kan sende ingeniører eller sælgere ud i verden, som kan sige ’sikke nogle søde børn du har!’ på kinesisk, og som kender så meget til kinesisk kultur, at de kan gebærde sig professionelt i den.”

Hanne Jakobsen og Margrethe Ellegaard Hansen fortæller på de (næste/foregående sider) om deres arbejde som gymnasielærere i kinesisk.

Mette Brøndum er medlem af redaktionen af Kinabladet og kinesisklærer på Greve Gymnasium.

KINESISK I GYMNASIET

AF METTE BRØNDUM

Med regeringens studietursloft er det blevet sværere at tage på studieture til Kina for de danske gymnasier, som udbyder sproget.

HANNE JAKOBSEN OG MARGRETHE ELLEGAARD HANSEN OPTRÆDER ANDETSTEDS I BLADET SOM KINESISKLÆRERFORENINGENS FORKVINDESKAB. TIL DAGLIG ER DE BEGGE GYMNASIELÆRERE I KINESISK, OG DET ARBEJDE FORTÆLLER DE BEGEJSTRET OM I DETTE INTERVIEW.

Hvad er det dejlige ved at undervise i kinesisk i gymnasiet? ”For mange af vores elever bliver kinesisk en slags identitetsfag: De bliver grebet af det, synes det er sjovt at nørde, og så er det et fag, hvor de hurtigt synes, de kan noget. Det er en god oplevelse for dem i sig selv at opleve, hvor hurtigt de kan rykke sig fagligt. Som lærer er den gode udfordring, hvordan jeg så kan lære dem kinesisk på en sjov måde. Og når nogle af dem fortæller mig, at de laver deres kinesiske hjemmeopgaver som afslapning eller overspringshandling – så bliver jeg glad!” lægger Margrethe Ellegaard Hansen ud. Hun har været gymnasielærer i otte år på Ikast-Brande Gymnasium i Ikast, hvor hun også underviser i dansk og AP (almen sprogforståelse). Hendes fagkollega Hanne Jakobsen har samme

fagkombination og ligeledes otte år på gymnasie-bagen, dog på Gribskov Gymnasium i Helsingør. Hun supplerer: ”Det er også et fag, som man hele tiden kan gøre relevant ved at arbejde med aktuelle emner, som eleverne kan spejle i deres egen virkelighed.”

De gymnasier, som udbyder kinesisk, har typisk et hold per årgang, og holdenes størrelse varierer fra 10 til 28 elever. Sådan er billedet også på Hanne Jakobsen og Margrethe Ellegaard Hansens skoler.

Med mange års erfaring fortæller de, at deres elever groft sagt grupperer sig i to typer – med de dygtige og ambitiøse på den ene side, og dem der vælger de tyske bøjninger fra på den anden side. ”Og det lykkes nogle gange, at få ’de

En kinesisk-time i 1.g på Gribskov Gymnasium faldt sammen med live-transmissionen af det årlige "Nytårs-galla" på CCTV. Her spiser eleverne jiaozi, mens de ser lidt af showet - sammen med mere end 1 milliard mennesker verden over. Foto: Hanne Jakobsen

andre' med over," siger Hanne Jakobsen og fortæller, at fagets såkaldte løfteevne er god. Begrebet hentyder til et fags evne til at løfte niveauet hos især fagligt udfordrede elever, og det er et parameter, alle skoler og fag i ungdomsuddannelserne i dag bliver målt på fra ministeriel side. "I forhold til mange andre fag har kinesiskfaget har over en bred kam flere elever, som ikke klarer sig særlig godt fagligt generelt, men som klarer sig ganske godt i kinesisk."

Er der nogle ting, I synes generelt er svære ved at undervise i kinesisk?

Margrethe Ellegaard Hansen: "Tegnene. Jeg kalder det nogle gange et 'røv-til-sæde-fag', fordi der er meget udenadslære, og det danske skolesystem er ikke så gearret til dét."

"Men for nogle er dét også befriende - at det er nogle andre ting, der forventes" supplerer Hanne Jakobsen: "At det på nogle områder er ret éndimensionelt - eksempelvis med tegnene, glosetræningen og al udenadslæren. For nogle elever er det simpelthen et frirum."

Hvad giver kinesiskfaget eleverne?

"Faglig selvtilid," lægger Margrethe Ellegaard Hansen ud. "Og større udsyn gennem vores studieture til Kina. Mange af mine elever har ikke været udenlands, før de på vores studieture kommer på home stay hos en kinesisk familie! Jeg havde for eksempel en pige en gang, som ikke turde holde oplæg foran resten af klassen herhjemme. Efter vores studietur blev hun student nogle måneder senere, og så tog hun alene til Kina og underviste i engelsk. Det var en kæmpe transformation, jeg så hos hende."

Både Gribskov Gymnasium og Ikast-Brande Gymnasium har samarbejdsskoler i Kina, som de (før coronaen ramte) besøgte årligt og havde returbesøg af i Danmark også. På turene til hhv. Jiaxing og Yangzhou udenfor Shanghai bor de danske gymnasieelever hos kinesiske værtsfamilier i 4-5 dage og er derudover turister i Kina nogle dage. Hanne Jakobsen: "Det er også et fag, som er i stand til at danne eleverne."

Et eksempel på kinesisk i gymnasiet

Da interviewet finder sted, er både Hanne Jakobsen og Margrethe Ellegaard Hansen tilfældigvis begge i gang med forløb, der handler om uddannelse i Danmark og Kina.

Her kommer et lille indblik i sådan et forløb:

"Vi undersøger, hvordan en skoledag ser ud for en gymnasieelev i Kina, læser små tekster og bygger et ordforråd på emnet langsomt op: Klokkeslet, skema, fag, hvad kan jeg lide af fag osv.

I forlængelse af det skal eleverne lave et lille interview eller udveksling med en elev på den kinesiske partnerskole, på et sprogligt niveau der selvfølgelig udfordrer, men hvor vores elever har en god base fra undervisningen. Og ud fra det skal de kunne tale lidt om - både på kinesisk og dansk - hvad det vil sige at være ung i Kina, og hvilke forskelle og ligheder der er til deres egen hverdag i Ikast eller Helsingør."

Som kinesisklærere tror jeg, vi er gode til at få eleverne til at reflektere over, hvad de er i gang med. Det er for eksempel et krav i gymnasiet i dag, at eleverne skal arbejde tværfagligt fra tid til anden, og her er kinesisk som et nyt og lidt specielt fag et stærkt kort på hånden til refleksioner over, hvordan vi bruger et fag, og hvad vi laver med vores fag i dagligdagen.

Når eleverne vælger at anvender kinesisk i deres store 3.g-opgave - SRP'en eller studieretningsprojektet - og formår at få faget til at spille sammen med for eksempel bioteknologi eller naturgeografi eller samfundsfag eller noget helt fjerde - så er det super stærkt og noget, mine kolleger på skolen også bemærker."

Margrethe Ellegaard Hansen: "Som fag får vi dem jo til at reflektere over ting, som er nye og fremmede, og mange elever med kinesisk på studentereksamenbeviset tænker: 'Når jeg ku' lære det her på et fornuftigt niveau på tre år - hvad kan jeg så ikke?'"

DANSK-KINESISK FORENING MØDER LARS RAVN

I oktober 2021 aflagde medlemmer af Dansk-Kinesisk Forening maleren Lars Ravn et besøg i hans brors atelier på Danasvej på Frederiksberg. Arrangementet havde titlen: "Kina, kunsten og den personlige erfaring – besøg hos kunstneren Lars Ravn".

Lars Søren Ravn er en autodidakt billedkunstner og medlem af kunstnersammenslutningen Corner. I sin tid som formand for Corner har Lars deltaget i arbejdet med at bringe mange af Corners kunstnere til Kina. I Kina har Lars udstillet i Chengdu, Jindezhen, Dalian og andre steder. Lars er gift med poeten Zi Fan Mei og har i nogle år boet i Xiamen i Fujian provinsen sammen med sin kinesiske kone. Parret ankom til Danmark 3. januar 2020 for at realisere et bogprojekt, der skulle præsenteres på den kommende Corner udstilling, totalt uvidende om hvad året 2020 ellers ville byde verden på af corona, nedlukninger m.m. Det lykkedes Zi Fan Mei at komme tilbage til Kina i julen 2020. Lars var fortsat i Danmark.

I introduktionen til besøget hos Lars Ravn blev anvendt følgende citat om hans kunstunivers og kunstsyn: "I sin kunst taler Lars Ravn først og fremmest til vores sanser. Hans glæde ved livet og dets utallige sanseindtryk kommer til udtryk i hans koloristiske farvebrug og rå formsprog. Uden hensyn til den traditionelle skelnen mellem fine og mindre fine billeder blandes og sammensættes de forskellige billedkulturer i nye, rebuslignende fortællinger om alt fra kærlighed, familie, seksualitet til frihedslængsel, tvivl og kunstnerisk skaben."

Mødet med Lars Ravn blev en interessant oplevelse. Efter et sprudlende oplæg og fortløbende dialog fik medlemmerne mulighed for at se på en lang række af Lars Ravns værker, som var udstillet i atelieret. Og der blev også mulighed for at købe et eksemplar af kunstnerparrets værk, som redaktionen har fået Kirsten Becker Hansen til at anmelde. Kirsten er tidligere bestyrelsesmedlem af vor forening og har jævnligt bidraget til Kinabladet.

Kjeld A. Larsen

EN DANSK/ KINESISK KÆRLIGHEDS- HISTORIE

AF KIRSTEN BECKER HANSEN

“HVEM ER VI?” MED ET POTPOURRI AF BREVE, DIGTE, KUNST, FOTOS OG INTERVIEWS, INVITERER ET DANSK/KINESISK KUNSTNERPAR INDENFOR I DERES TVÆRKULTURELLE KÆRLIGHEDSFORHOLD. “EN GOD OG ANDERLEDES LÆSEOPLEVELSE” SKRIVER KIRSTEN BECKER HANSEN I DENNE ANMELDELSE.

Bogen “Hvem er vi? Gaver fra Danmark og Kina” er skrevet af den danske grafiker og maler Lars Ravn og den kinesiske forfatter og digter Zi Fan Mei. Vi følger dem fra starten af deres forhold i 2015 og glædes ved den berigelse, de oplever gennem kærligheden til den anden. Opblomstringen af deres forhold og kærlighedens væsen viderefremmes til læseren gennem offentliggørelsen af en meget personlig og åbenhjertig brevkorrespondance fra starten af deres forhold, mens de stadig bor i hver deres verdensdel. Korrespondancen suppleres senere i bogen med digte, fotos af malerier udsmykket med tekststumper, betragtninger nedfældet i dagbogsform og interviews af hhv. Lars Ravn og Zi Fan Mei gennemført af en tredjemand i forskellige anledninger.

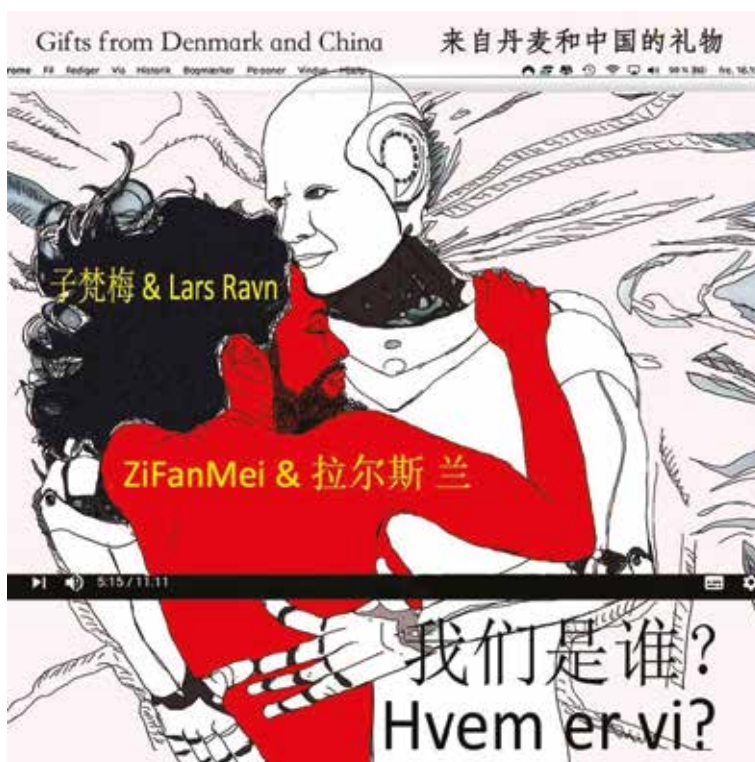
Opbygningen og vedligeholdelsen af et tæt forhold mellem to så forskellige personer er en imponerende kraftpræstation; at indlede et forhold til en person fra en helt anden kultur i en moden alder - de er født i hhv. 1959 og 1967 - og konstant arbejde på at overvinde sprogsvækkigheder og kulturforskelle, herunder synet på familiepligter og -værdier, aftvinger respekt.

Som Lars Ravn anfører i forordet, tilskrives kraftpræstationen i stor udstrækning kunsten: “Den her foreliggende kunstgenstand skulle gerne være et vidnesbyrd om, at vi har brugt kunsten flittigt til at overvinde svære situationer.”

Man får en klar fornemmelse af den berigelse, de to personer skaber for hinanden – og også af, hvor reflekterende de hver især er om denne berigelse. Den er tydelig for dem begge, men opleves forskelligt. Vi får et stort indblik i, hvad åbenhed, tolerance og nysgerrighed mellem to mennesker kan resultere i, og ser et frugtbart forhold udfolde sig for os i virkeligheden og ikke blot som et glansbillede på film. Begge hovedpersoner lader sig villigt inspirere af

den nye verden, den andens kultur og får så fortjenesten: De blomstrer op.

Som pudsighed kan nævnes, at Zi Fan Mei i bedste kinesiske entreprenørånd på samme tid driver en cafe, underviser og er udøvende kunstner. Og hendes sammenligninger mellem Kina og Danmark - bl.a. efter et besøg på den lokale genbrugsplads i Danmark, hvor der sorteres i 15-20 forskellige slags affald - tilfører bogen et humoristisk element.

Det er en æstetisk og flot bog. Det kvadratiske bogformat er forfriskende nytænkt, papiret er af kraftig kvalitet, farverne i både fotos, malerier og tegninger er smukt gengivet, og de kinesiske skrifttegn, der er spredt rundt omkring i bogen, formidler en eksotisk og eventyragtig stemning.

Teksterne, som ofte foreligger på både dansk, engelsk og kinesisk, er gennemgående dybsindige med mestendels velovervejede betragtninger - dele af interviewene kan dog virke lidt overfladiske og pjattede. Men det er ikke alle tekster, der er oversat. Det skabte således en del forvirring, at hele afsnittet ”Diary notes” på 6-7 sider henimod slutningen af bogen kun står med kinesiske skrifttegn og ikke er oversat til hverken dansk eller engelsk. Det er vist

kun få læsere, der kan følge med i dette afsnit – vi andre må nøjes med at nyde skrifttegnene samt billederne og gætte på, hvad der mon gemmer sig bag overskriften. Ikke desto mindre synes bogen at rette sig mere mod en dansk end en kinesisk læserkreds. Jeg formoder, at Zi Fan Meis familie ikke vil få fuld glæde af bogen, da de formentlig ikke forstår Lars Ravns engelske og danske tekster – til gengæld forstår de så afsnittet med “Diary notes” ;-)

Mange af teksterne er pudsige og sprogligt ikke helt klare, hvilket skyldes, at de to kunstnere benytter sig af et digitalt oversættelsesværktøj. Man fornemmer, at Zi Fan Mei skriver til Lars Ravn på kinesisk, får app’en til at oversætte til engelsk, hvorefter den engelske tekst oversættes til dansk. Zi Fan Mei kan formentlig ikke selv korrekturlæse og må sende teksterne afsted, som de kommer ud af app’en. Tilsvarende skriver Lars Ravn på dansk og engelsk, hvorefter der digitalt oversættes til kinesisk.

Bogen kræver af forskellige grunde langsom, fordybende læsning: Man skal forholde sig til to forskellige kulturer, der springes mellem steder, tider, begivenheder og kommunikationsformer (fx breve, digte, interviews), og man må selv udfylde den i kærligheden indbyggede underforståethed mellem de to hovedpersoner. Da der er huller i korrespondancen (breve synes udeladt), må man også her selv tænke med og skabe historikken. Den foranderlighed, der præger bogen, tilføjer læsningen en særlig dimension og resulterer i en krævende, god og anderledes læseoplevelse.

Lars Ravn og Zi Fan Mei: Hvem er vi? Gifts from Denmark and China. Narayana Press, 2020. Kr. 380.

Anmelderen Kirsten Becker Hansen er Cand. merc.int og HD (U) med fokus på Kina

KINA FREMMER MENNESKERETTIGHEDSNORMER MED KINESISKE KARAKTERISTIKA I HELE VERDEN

AF KRISTINA WULFF HANSEN

*“Human Rights and Alliance of Civilizations Room” i Nationernes Palads er mødestedet for FN’s Menneskerettighedsråd
(Foto: Ludovic Courtès - Own work)*

KINAS DELTAGELSE I DEN EKSISTERENDE INTERNATIONALE ORDEN OG DE DERTIL HØRENDE NORMER HAR VÆRET STÆRKT OMDISKUTERET. MEN MED KINAS STØRRE INDFLYDELSE PÅ DEN INTERNATIONALE SCENE, ER DET BLEVET RELEVANT AT DISKUTERE KINAS INDFLYDELSE PÅ FREMKOMSTEN AF NYE NORMER, HERUNDER ISÆR I MENNESKERETTIGHEDSREGI, DA MAN DERVED FÅR INDSIGT I KINAS EGEN FORSTÅELSE AF MENNESKERETTIGHEDER.

I 1990'erne blev menneskerettigheder en del af den kinesiske politiske diskurs, hvormed Kina lagde grunden til en ny udvikling af sin multilaterale udenrigspolitik. Kina har sidenhen fået en større indflydelse på den internationale scene end tidligere. Den kinesiske regering har eksempelvis indtaget en aktiv rolle i flere organer under de Forenede Nationer (FN), blandt andet i FN's Menneskerettighedsråd, hvilket er et af de organer, hvor Kina har mest indflydelse. Kinas indflydelse i Menneskerettighedsrådet gør sig gældende både i forhold til landets niveau af involvering, samt dets indflydelse på udviklingen af normer. Kinas iøjnefaldende involvering i menneskerettighedsspørgsmålet har senest givet sig til kende ved, at Kina i efteråret 2020 endnu en gang blev valgt blandt de asiatiske lande til at indtage en plads i Menneskerettighedsrådet. Selvom Kina har opnået bemærkelsesværdige resultater i Menneskerettighedsrådet, er der dog samtidig stor international opmærksomhed rettet mod Kinas håndtering af egne menneskerettigheder. Dette ses eksempelvis i den 31. årlige globale rapport fra "Human Rights Watch", hvor Kina siges at være i den værste periode på menneskerettighedsområdet siden det folkelige oprør

i Kina og den efterfølgende massakre i Beijing i 1989. Rapportens skarpe kritik af Kinas håndtering af menneskerettigheder er bemærkelsesværdig, fordi Kina samtidig er en central aktør og normentreprenør, som ønsker at fremme nye normer i det internationale menneskerettighedssystem.

Kinas menneskerettighedspolitik

Kinas officielle menneskerettighedspolitik fremlægges blandt andet i Kinas hvidbøger, som udgives af statsrådets informationskontor (国务院新闻办公室). Hvidbøgerne repræsenterer Kinas tilgang til menneskerettigheder både nationalt og internationalt og er derfor pejlemærker for, hvilke normer Kina forsøger at fremme internationalt. Der er udgivet 13 officielle hvidbøger siden 1991. De mest essentielle menneskerettighedsnormer er, ifølge Kina, retten til udvikling og eksistens, samt stateres suverænitetprincip og dermed principet om ikke at blande sig i andre stateres interne anliggender. Disse normer stemmer overens med normerne, Kina promoverer i officielle FN-rapporter og dokumenter. Tabel 1 og 2 giver en oversigt over udviklingen af hyppigt anvendte ord henholdsvis vendinger i den kinesiske regerings hvidbøger om menneskerettigheder.

Den tidligste hvidbog fra 1991 fremstår mere defensiv end de øvrige hvidbøger, idet suverænitet- og ikke-indblandingsprincipperne nævnes oftere end i samtlige andre hvidbøger. Hvidbogen fra 2019 hverken nævner eller anerkender UN Charter eksplicit. Hvor hvidbogen fra 1991 fremstår som norm-accepterende, så indikerer de hyppigt anvendte ord i hvidbøgerne fra 2018 og 2019, at Kina på menneskerettighedsområdet følger Kinas egne generelle udenrigspolitiske diskurser og er blevet normbrydende. Hvidbøgerne fra 2018 og 2019 repræsenterer dermed en ny tilgang med Kina som såkaldt normen-treprenør.

Menneskerettigheder med kinesiske karakteristika

Menneskerettighedsnormerne kommer til udtryk i flere officielle kinesiske dokumenter med relation til FN. Et godt eksempel findes i Kinas nationalrapport ved den 31. session i Menneskerettighedsrådets Arbejdsgruppe for Universelle Periodiske Reviews. Her slår Kina fast, at den kinesiske regering har fundet den retning, som Kina ønsker at forfølge i forhold til udviklingen af menneskerettigheder med kinesiske karakteristika. Desuden henvises der til, at udviklingslande ikke skal leve op til samme menneskerettigheder, som udviklede lande, da forudsætningerne for at opnå dette er anderledes for et udviklingsland. Kina afviser dermed den universelle forståelse af menneskerettigheder og gør begrebet relativt. I samme rapport understreger den kinesiske regering endvidere, at der ikke findes én universel retning eller model for udviklingen af menneskerettigheder.

Hvordan promoverer Kina menneskerettigheder med kinesiske karakteristika?

Kinas promovering af menneskerettigheder i Menneskerettighedsrådet kommer til udtryk ved Kinas Universelle Periodiske Review (UPR). UPR er en proces-mekanisme under FN's Menneskerettighedsråd, der undersøger samtlige af FN's medlemslandes menneskerettighedshåndtering. Disse undersøgelser kaldes "cyklusser". UPR er en statsdrevet proces, hvilket betyder, at landene under vurdering har mulighed for at fremlægge, hvilke indsatser

Tabel 1 – Oversigt over nøgleord i hvidbøger vedrørende menneskerettigheder

Nøgleord	1991	1995	1997	2001	2004	2004	2005	2010	2013	2014	2015	2018	2019
Bad building	10	4	9	16	12	7	11	13	29	24	28	29	25
Dialogues	0	2	0	0	5	4	4	4	5	3	3	7	8
Promoting/promote(s)/promotion	15	18	7	17	19	20	22	22	33	27	14	45	22
Consultation(s)	4	7	3	4	4	2	3	4	6	10	5	6	9
Mutual(ly)	8	2	2	2	3	3	3	3	2	2	3	11	16
Cooperation	10	6	2	1	10	11	13	9	7	4	9	29	22
Regeneration	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	3	7
Happy/happiness	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	2	8
Governance	0	0	0	0	0	1	0	2	1	4	8	23	24
Economic	59	23	12	22	19	14	12	26	29	11	12	26	34
Political	41	23	9	27	15	13	15	16	18	8	5	18	17
Development	54	61	22	42	39	37	29	42	57	39	28	110	87
Sustainable	15	0	2	7	5	3	4	2	8	6	4	18	12
Democracy/democratic	62	18	21	32	24	8	17	12	16	29	9	12	16
Citizen(s)	75	38	15	30	15	25	28	22	31	14	24	24	18
Community	13	8	0	0	2	5	3	3	10	15	10	17	18
(Non-) Interference/interfering/interfere	17	4	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	4
Sovereignty/sovereign	13	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1

Tabel 2 – Oversigt over centrale vendinger i hvidbøgerne

Centrale vendinger	1991	1995	1997	2001	2004	2004	2005	2010	2013	2014	2015	2018	2019	
Bad building, a global community of shared future	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	3	
People-centered	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6	
National actual conditions	9	1	1	1	1	0	0	2	1	2	2	8	4	
Peaceful coexistence	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	
Chinese dream	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	3	7	3	
Rule of law	0	0	1	5	8	1	0	2	1	2	1	4	7	11
Socialism with Chinese characteristics	1	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	5	11	
Prosperous society	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	5	
Political rights	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Rights to substance	17	0	2	4	5	3	4	4	3	1	0	0	4	
See also	13	1	0	0	0	0	1	2	2	1	0	4	9	
Universal Declaration of Human Rights	5	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	
Well-founded development	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	6	
Chinese wisdom and solutions	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	
Civil and political rights	1	2	0	0	2	3	4	4	2	0	0	5	1	
UN Charter	0	2	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	
The Five Principles of Peaceful Coexistence	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

landene har igangsat på menneskerettighedsområdet. Samtidig får de andre medlemslande og relevante organisationer muligheden for at give anbefalinger til det land, som bliver undersøgt. Ud af alle FN's medlemslande, er Kina det land, der samlet set har fået fjerde flest anbefalinger, 809 i alt, fordelt på dets tre cyklusser i UPR. Kina modtog flest i 3. cyklus (2017-2021) (Tabel 4) med 387 anbefalinger, og færrest i 1. cyklus (2008-2012) (Tabel 3), hvor Kina modtog i alt 138 anbefalinger. Den markante stigning i anbefalinger skyldes, at regionerne Asien og Afrika har øget udstedelsen af anbefalinger. I både 1. og 3. cyklus har Kina accepteret langt flere anbefalinger fra de to regioner, hvilket tyder på, at der er en tendens til, at Kina gerne accepterer flere anbefalinger fra ligesindede lande.

Tabel 3 viser, at 1. cyklus havde et flertal af anbefalinger i handlingskategori 4 og 5. Tabel 4 viser, at 3. cyklus også har et stort antal af anbefalinger i kategori 4 og 5. Samtidig viser tabel 4 også, at der er en stor stigning af anbefalinger i kategori 2, som dermed er den kategori, hvor Kina har fået flest anbefalinger. Det er ligeledes tydeligt, at Asien og Afrika har uddelt langt de fleste af anbefalingerne i kategori 2.

Dette forklarer hvorfor, der er et stort antal accepterede anbefalinger i 3. cyklus, hvor der er mere en dobbelt så mange accepterede som afviste anbefalinger. Dette står i stor kontrast til 1. cyklus, hvor Kina afviste 88 og accepterede 55 anbefalinger. Således er der en entydig sammenhæng mellem accepterede anbefalinger og sværhedsgrad.

Dette kan tolkes som, at der er en mindre konfronterende kulturel fremgangsmåde mellem udviklingslandene og Kina, hvilket kan forklare den overvejende bløde tilgang til menneskerettigheder i Kinas UPR. Dette kan både skyldes et fælles forståelsesgrundlag, som gør staterne mindre konfrontatoriske, men det kan også skyldes, at der er et ønske om ikke at modvirke Kina grundet et tæt samarbejde. Udviklingslandene i FN fremstår således som en form for alliance med en fælles tilgang til at adressere menneskerettigheder, når det gælder Kinas UPR. Denne alliance er også kendt i flere sammenhænge som en "Like-Minded Group." Human Rights Watch argumenterer for, at der er en tendens til, at disse ligesindede stater strategisk promoverer Kinas menneskerettigheder under UPR, ved at udstede et stort antal lette anbefalinger. Kina kan på trods af de

Tabel 3 - Anbefalinger inddelt i regioner og handlingskategorier i 1. cyklus

Handlingskategorier	WEOG (Western European & Other States Group)		EEG (Eastern European Group)		Asia (Asian Group)		Africa (African Group)		GRULAC (Group of Latin American & Caribbean States)		I alt
	Accepteret	Ikke accepteret	Accepteret	Ikke accepteret	Accepteret	Ikke accepteret	Accepteret	Ikke accepteret	Accepteret	Ikke accepteret	
1					5		3				8
2	1	2	1		9		10		3	1	27
3		2		3	1				1	6	13
4	5	20	1	4	6		5				41
5	2	37		4	2					4	49
I alt	8	61	2	11	23		18		4	11	138

Tabel 4 - Anbefalinger inddelt i regioner og handlingskategorier i 3. cyklus

Handlingskategorier	WEOG (Western European & Other States Group)			EEG (Eastern European Group)			Asia (Asian Group)			Africa (African Group)			GRULAC (Group of Latin American & Caribbean States)			I alt
	Accepteret	Implementeret	Ikke accepteret	Accepteret	Implementeret	Ikke accepteret	Accepteret	Implementeret	Ikke accepteret	Accepteret	Implementeret	Ikke accepteret	Accepteret	Implementeret	Ikke accepteret	
1	1		1				2			3						8
2	2		2	11			61	1	1	44	2	1	15			149
3	1	2	5	1	3	2	1		4	1	2	2	2		2	28
4	8	24	3	5	5	2	29	3		21	2		1	8	8	119
5	2	4	38	3	2	14	3		6	2	1	4	7	5	1	92
I alt	14	30	49	20	10	19	96	4	11	71	7	7	25	13	11	387

mange anbefalinger iscenesætte sig selv som meget samarbejdsvillig på menneskerettighedsområdet, idet det har en meget høj accept af anbefalinger, og dermed fremstille 3. cyklus som noget positivt.

Denne positive fremstilling giver således Kina mulighed for at fremhæve sig selv som et meget samarbejdsvilligt land, både nationalt og internationalt. Kinesiske medier videregiver budskabet, som en global anerkendelse af Kinas store indsats og bidrag på menneskerettighedsområdet.

Internaliseringen af kinesiske normer i Menneskerettighedsrådet

Kinas menneskerettighedsnormer med kinesiske karakteristika er gradvist blevet inkorporeret og dermed internaliseret i officielle FN menneskerettighedsresolutioner. Menneskerettighedsresolutioner er et politisk udtryk, der dækker over flertallets perspektiv på en given problemstilling i relation til menneskerettigheder, der udgør en særlig bekymring i det internationale samfund.

Kinas vendinger er både at finde i resolutioner, som Kina har været primær

sponsor på, og i resolutioner som Kina ikke har sponsoreret. Kinas menneskerettighedsfilosofi, som ifølge den kinesiske regering er den primære menneskerettighed, er integreret i nogle af disse resolutioner. Derudover er der en gentagende inddragelse af vendingen: ”opbyg et fællesskab med en fælles fremtid for alle mennesker,” som også er en af de normer, Kina forsøger at fremme i hvidbøgerne fra 2018 og 2019. Denne vending er ligeledes internaliseret i resolutioner, som Kina ikke har sponsoreret.

Der er en tendens til, at udviklingslande og lande med lignende styreform er mere tilbøjelige til at støtte op om Kinas resolutioner og dermed normer. Det indikerer, at udviklingslandene og lande med lignende styreform som Kina udgør et netværk, der sørger for, at Kinas normer kan internaliseres i Menneskerettighedsrådet. Nadège Rolland, forsker ved det amerikanske National Bureau of Asian Research, argumenterer for, at Kina traditionelt set har forsøgt at skabe venskabelige bi- og multilaterale relationer rundt om i verden med henblik på at få opbakning til dets interesser under Kinas opstigning. Hun fremhæver i denne sammenhæng fælles udtalelser, som tager Kina og dets håndtering af

Kilde: UNHRC 2018, 2019

Note: Kinas anbefalinger er inddelt i handlingskategorier, som er et redskab, der anvendes i UPR's statistiske database. Det er en god indikator for hvilke typer af anbefalinger, der er udstedt. Anbefalingerne kategoriseres fra 1-5, hvoraf 1 er den mest passive type af anbefaling og 5 er den mest handlingskrævende.

Note: Accepteret/implementeret - Der er ikke data tilgængelig fra FN omkring status på Kinas proces med implementeringen, idet Kina ikke har afgivet en midtvejsrapport. FN-medlemslande er ikke underlagt at skulle aflægge en obligatorisk midtvejsrapport. Rapporten er en metode for stater til at kunne give en tilbagemelding på processen to år efter en undersøgelse. Det er bemærkelsesværdigt, at Kina kan stemple anbefalinger som accepteret og implementeret i en særskilt kategori, idet en sådan anbefaling burde være overflødig at udstede.

menneskerettighederne i Kinas grænse-regioner i forsvar, når Kina kritiseres af vestlige FN medlemslande. Hun ser det som eksempel på, hvordan det er kommet Kina til gode at skabe disse netværk. Udtalelserne fremhæver mange normer med kinesiske karakteristika, og det er derfor ikke overraskende, at de samme lande stemmer for Kinas resolutioner, og dermed internaliserer normerne i Menneskerettighedsrådet.

Kinas engagement i udviklingen af menneskerettighedsnormer med kinesiske karakteristika viser den kinesiske regerings stærke tendens til at bruge aktiv multilateralisme til at fremme egne interesser i FN's Menneskerettighedsråd. Den kinesiske regering er således ved at skabe et alternativ til de universelle menneskerettigheder, hvilket er 'menneskerettigheder med kinesiske karakteristika'. Kina fremstår dermed som normentreprenør, og FN's menneskerettighedsråd fungerer som en organisatorisk platform for formidlingen af disse menneskerettighedsnormer med kinesiske karakteristika.

Kristina Wulff Hansen er cand.mag i Kina-studier fra Københavns Universitet, og har arbejdet med analyse og formidling af Kina i tænketanken ThinkChina.

AFSKEDSBREV TIL SHAN TAO

AF ANNE MERETE MØLLER

ANMELDELSE: JI KANG VAR DIGTER, MUSIKER OG DAOISTISK FILOSOF I DET 2. ÅRHUNDREDES KINA. NU HAR ET VÆRK FUNDET VEJ TIL EN DANSK OVERSÆTTELSE OG INTRODUKTION.

Form og indhold er udgivelsen af Ji Kangs afskedsbrev til Shan Tao en manifestation af det store i det små. Bogens format ligger et sted mellem Pixibog og A5, Hovedteksten, selve afskedsbrevet, er på 16 sider. Dertil kommer oversætterens forord, et register, noter, bibliografi og en illustration på 6 sider, i alt 68 sider.

Illustrationen forestiller deltagerne i den oppositionelle tænke- og samtalegruppe, som både Shan Tao og Ji Kang, bogens hovedpersoner, er afbildet i, og som forresten var hjemmehørende på Ji Kangs ejendom. Den er benævnt De 7 Vismænd fra Bambuslunden, og vi ser de herrer mødes med snacks og vin. Tanker og tale sættes fri til en sagte musiceren fra de medbragte strengeinstrumenter.

Det udspiller sig i de "Tre kongedømmers" tid (220-280) i kongeriget Wei,

blandt rigets bedste mænd, der vidste besked med kravene fra den statslige orden, som de var en del af. Ikke desto mindre var der nogle der gjorde sig alternative tanker om meningen med livet, bl.a. Ji Kang, og det kommer til udtryk her i afskedsbrevet fra 263. Det er i afskedsbrevet, i bruddet med vennen, Shan Tao, at friheds- og uafhængighedstankerne stilles på højkant efter at Shan Tao har tilbudt Ji Kang en stilling i centraladministrationen, hvilket kunne være et afsæt til et parløb i en fortsat karriere. Muligvis et tilbud man ikke kan sige nej til, men det gør Ji Kang her i brevet.

"Hvis De fortsat ulejliger mig, er det antagelig fordi De søger en embedsmand der kan bidrage med noget til verden. Men De har altid vidst at jeg var frigiort og uorganiseret, at jeg ikke fulgte med tiden. Jeg vil ikke kunne måle mig med det der nu om dage

opfattes som ærefuldt og talentfuldt." Hvis det lyder ydmygt, dækker det blot over den provokation, det i grunden er at håne det som samtiden anså for ærefuldt og talentfuldt. Og det er den retoriske finesse der går igennem afskedsbrevet, som i al sin lærdhed trækker tråde til den daoistiske forståelse af wuwei, ikke-gøren/ikke-handlen.

Ji Kang bevæger sig i tanke og bevidsthed i et tidsspand på 2500 år. Vi tager et kæmpestort spring baglæns i tid og sted, og vi lander underligt nok i vores egen nutid med Ji Kangs tanker. Det er Peter Damgaards fortjeneste at gøre mig og andre læsere dette begribeligt.

Ji Kang: Afskedsbrev til Shan Tao. Oversat af Peter Damgaard. Forlaget Emancipa(t/ss)ionsfrugten 2021. Prisen er omkring kr. 150.

ARBEJDSPROGRAM FOR DANSK-KINESISK FORENING 2022

Dansk-kinesisk Forening afholdt generalforsamling den 3. februar, hvor beretning, regnskab, budget, et nyt arbejdsprogram, vedtægtsændringer og valg til ny bestyrelse udgjorde de vigtigste punkter. De omtalte dokumenter kan ses på foreningens hjemmeside: dansk-kinesisk.dk/generalforsamling. Arbejdsprogrammet rummer flere punkter med appel om inddragelse og tættere kontakt med medlemmerne, og vi bringer derfor teksten til arbejdsprogrammet nedenfor:

I 2022 vil bestyrelsen:

- Gennemføre mindst 8 arrangementer
- Udgive 3 numre af Kinabladet
- Diskutere forholdet til det officielle Kina
- Diskutere hvordan Foreningen i højere grad kan bidrage til den offentlige viden, indsigt og debat om Kina i Danmark
- Diskutere hvordan vi kan bruge de sociale medier mere aktivt.
- Træde i tættere kontakt med medlemmerne vedrørende ideer til arrangementer, forslag til artikler og indhentning af illustrative materialer til Kinabladet.

KINA OG AFGHANISTAN

TIRSDAG 15. MARTS 2022, KL. 19.30-21-30

Lars Erslev Andersen, seniorforsker ved DIIS (Dansk Institut for Internationale Studier), står for næste foredrag i Dansk-kinesisk forening - om kinesisk-afghanske relationer:

Det skabte stor bekymring i Kina, da Barack Obama i 2014 annoncerede tilbagetrækning af amerikanske kamptropper fra Afghanistan med udgangen af 2015. Ville Afghanistan med amerikanernes tilbagetrækning igen blive hjemsted for store jihadgrupper, og hvilken indflydelse ville det have på situationen i Xinjiang? Hvordan ville det påvirke Kinas ambitioner med 'Belt and Road Initiativet' og Kinas store satsning i Centralasien? Kina reagerede ved at optrappe diplomatiske initiativer og økonomisk samarbejde i Afghanistan og udnyttede således de mellemliggende syv år på at forbedre den amerikanske exit, der fandt sted i august 2021.

Sted

Forsamlingshuset, Onkel Dannys Plads 5,
1711 København V

Pris

Medlemmer 20 kr. Gæster 40 kr. Pris betales ved døren kontant eller med MobilePay.

Tilmelding

Via formular på www.dansk-kinesisk.dk eller på mail til: foredrag@dansk-kinesisk.dk

Skoleklasser bedes henvende sig på mail til: sekretariatet@dansk-kinesisk.dk

Tilmeldingsfrist senest søndag 13. marts.

Bemærk

Der er ikke krav om mundbind/visir eller coronapas